

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

APRIL 2015

letnik 64, številka 4

4

POGOVOR Z JANKOM KRIŠTOFOM
Moje mesto je v krajih, kjer sem bil rojen

7

JEZIKOVNI KOTIČEK
Velika noč

9

SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM
Za otroke gre!

Zimski družinski seminar v Bruslju

Božja beseda je modrost od zgoraj.

Otroci so med mašo predstavili zgodbo o deklici Chiari Luce.

Čarodej in umetniški akrobat Martin Bukovšek je navdušil male in velike.

Varno v ljubečem objemu matere pomeni biti v božjem naročju.

Biti družinski par pomeni gledati v isto smer.

Otroci so na družinskem seminarju z zanimanjem sodelovali v ustvarjalni delavnici.

Očetovo naročje je božje delo.

Birmanec Peter je z zanimanjem sledil dogajanju.

Špageti so dobri in zelo zelo dolgi.

Gosta iz Slovenije – zakonca Obadič sta sooblikovala program družinskega seminarja.

Otroci in starši pri foto orientaciji v okolici pastoralnega centra v Bruslju.

Na družinskem seminarju smo veliko in z veseljem prepevali.

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, faks: 01/438 30 55, e-naslova: rafaellova.druzba@siol.net in jpucelj@msn.com • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Frelih

CENA IZVODA: 2,45 EUR. CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 26,95 EUR • LETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 36,85 EUR • Švica 48,95 CHF • Velika Britanija 31,35 GBP • Avstralija 50,60 AUD • Kanada 49,50 CAD • ZDA 48,40 USD. V ceno je všteti 9,5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poštnina, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. Cena za letalsko pošiljanje je 41,25 evra. • LETNA NAROČNINA PRI POVERJENIKIH: Evropska zveza 35 EUR • Švedska 315 SEK • Švica 45 CHF • Velika Britanija 28 GBP. • Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. Transakcijski račun pri NLB d. d.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56020140015204714, SWIFT LJBASI2X • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Brane Beno • Prva stran ovitka: Metulj, foto: Miha Cerar • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, faks: (+386) 1 438 30 55, e-naslov: rafaellova.druzba@siol.net
www.rafaellova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d. d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Liebigstr. 10, 80538 München, T (*49) 089 2193 7900, M 0173 9876 372, F (*49) 089 2193 79016, predsednik: msgr. Janez Pucelj

POGOVOR	4
»Moje mesto je v krajih, kjer sem bil rojen«	
JEZIKOVNI KOTIČEK	7
Velika noč	
ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI	7
Rotunde na Slovenskem	
RAFAELOVA DRUŽBA	8
S ponosom in veseljem predstavili slovensko in argentinsko folkloro	
SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM	
Premisleki	9
Novice	9
Brcanje crkujočega konja	10
ŽUPNIJE	11
KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO	24

Dol z državo, dol z družino!

V Sloveniji še vedno živimo razmeroma lagodno in še vedno spadamo med razvite države. Pa vendar bi težko rekli, da živimo v lepem času. Kljub hvaležnosti, da smo po dolgih stoletjih dosegli samostojno državo, o kateri mnogi večji narodi lahko le sanjajo. Vsaj na videz in formalno smo se otresli nekdanjega režima in uvedli lastno trdno valuto. Kasneje smo se pridružili članstvu Evropske zveze, sprejeti smo bili v Nato in postali smo del skupne evropske valute. Leta 2008 smo bili prva od novih članic, ki je predsedovala Svetu Evropske zveze. Takrat smo imeli tudi edino vlado, ki je zdržala cel mandat. In bila je ena redkih, kjer so imele nekaj besede demokratične stranke.

Od takrat je šlo samo navzdol. Podobno kot v Jugoslaviji se situacija gasi z nesramnim zadolženjem, ki državi za silo ohranja glavo nad vodo, rešuje pa ničesar. Še vedno tičimo v socialističnem gospodarstvu in če kdo omeni zasebno lastnino, dobi hitro etiketo protinarodnega elementa. Ker smo se toliko zadolžili, ljudje še nekako ohranjajo dosežen standard, tako da kriza služi predvsem za to, da se finančna sredstva jemlje iniciativam, ki so se porodile z demokratizacijo. Še vedno pa brez »zategovanja pasu« iz proračuna napajamo javne službe, čeprav so nekateri člani zdajšnje vlade na fakultetah poleg visoke redne plače z raznimi pogodbami »pokasirali« še po pol milijona evrov. Nekateri celo več, drugi manj.

Vsakomur je jasno, da so to le majhni primeri izginjanja davkoplačevalskega denarja. Ve se, da je tega ogromno na univerzah, na sodiščih, v zdravstvu in drugih javnih ustanovah, kjer mnogi bogatijo na račun propadanja gospodarstva in države, zaposleni se pa prilagajajo v strahu, da bodo sicer izgubili službo. Ogromni finančni tokovi tečejo prek bank, državnih in pokradenih podjetij, medijskih hiš itd. Na ta način se zagotavlja privrženost nekdanjim elitam, ki so tako z zadnjimi volitvami zasedle kar dve tretjini parlamenta.

Del teh strank se zabava s tem, da preprečujejo normalizacijo slovenskega gospodarstva, drugi del pa družbo uničuje na ravni vrednot. Veliko lažje je uničevati, kot graditi. In tako so se v letošnjem marcu po hitrem postopku spravili na častljivo ustanovo, ki je stara toliko kot civilizacija: na družino kot skupnost staršev in otrok. Za nameček so uzakonili še manipulacijo z otroki, ki jih po novem lahko dodelijo tudi ljudem, ki se na normalnost v družini požvižgajo in družino načrtno uničujejo. Med tem ko rešujemo temeljne naravne zakonitosti in civilizacijske standarde, pa veselo kradejo naše premoženje in državo vodijo v propad.

Lenart Rihar

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
www.skm-london.org.uk
župnik: Stanislav Cikanek
e-naslov: cikanek@msn.com

AVSTRILIJA

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ
Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
T (*43) (0)1/544-25-75; F (*43) (0)1/544-25-75
duhovnik: –
e-naslov: info@spc-dunaj.net
www.spc-dunaj.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC

Marihilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6924
župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv

PREDARLSKO

(glej Švica)

SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL

Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL
župnik: mag. Jože Andolšek
Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ

Av. de la Couronne 206
1050 Bruxelles / Ixelles
T (+32) 02. 64 77 106
M (*32) 0489. 783 532
župnik dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN

Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01
kontaktna oseba: Nežka Zalar,
M (*32) 472. 2682 00
e-naslov: nezka@scarlet.be

FRANCIJA

DELEGATURA – AUMONÉRIE NATIONALE DES SLOVÈNES DE FRANCE
Moulin de Thicourt 57380 THICOURT
Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ

3, Impasse Hoche, 92320 CHATILLON
T (*33) 1 42 53 64 43,
župnik: mag. Alek Zwitter
e-naslov: alek.zwitter@rkc.si
diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire,
78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66
e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr

SLOVENSKA KAT. MISIJA MERLEBACH

14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mlin (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: Jože Kamin,
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA

6, rue Vernier, 06000 NICE
T (*33) 4. 9388 5851, F (*33) 4. 9388 5851
župnik: Štefan Čukman
e-naslov: scukman@club-internet.fr

HRVAŠKA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST ZAGREB

oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15
Trubarjeva 1, 8310 Sentijerne
e-naslov: zupnija.sentjerne@rkc.si

ITALIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM

Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184 744, F 06. 712 99 910

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST MILANO

cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
informacije: K. Donno, T 02. 3800 8218

NEMČIJA

KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA SLOVENCEV PO SVETU

govorec: msgr. Janez Pucelj
Liebigstr. 10, 80538 München
T (*49) 089.2193 7900, M 0173.9876 372
F (*49) 089. 2193 79016
e-naslov: jpucelj@msn.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA BERLIN

Kolonnenstr. 38, 10829 BERLIN
T (*49) 030. 7845 066, T 030. 7881 924
F 030. 7883 339
www.skmberlin.de
župnik: Izidor Pečovnik
e-naslov: dori@skmberlin.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN

Bausemshorst 2, 45329 ESSEN
T (*49) 0201. 3641 513
T/F (*49) 0201. 3641 804
www.slomisija-essen.de
župnik: Alojzij Rajk
M (*49) 0173 340 82 95
e-naslov: alojzij@gmail.com, alojzij.rajk@rkc.si

KÖLN

(glej Essen)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA FRANKFURT

Mathildenstr. 30 a, 60599 FRANKFURT
T (*49) 069. 6365 48, F 069. 6330 7632
www.skg-frankfurt.de
župnik: Martin Retelj
e-naslov: martin@skg-frankfurt.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA MANNHEIM

Römerstrasse 32, 68259 MANNHEIM
T (*49) 0621. 285 00, F 0621. 7152 106
www.skm-mannheim.de
župnik: Janez Modic
e-naslov: janez@skm-mannheim.de

INGOLSTADT

(glej München)

SLOVENSKA KAT. MISIJA STUTTART

Staffenbergstr. 64, 70184 STUTTART
T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
www.skm-stuttgart.de
župnik: Aleš Kalamar
T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228
e-naslov: aleskalamar@gmail.com

SLOVENSKA KAT. MISIJA AUGSBURG

Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg
T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313
župnik: Roman Kutin
e-naslov: roman.kutin@gmx.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ULM

Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM
T (glej Augsburg)
župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA MÜNCHEN

Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016
e-naslov: Slowenische.Kath.Gemeinde-Muenchen@eomuc.de
www.skm-muenchen.de
župnik: Janez Pucelj; T (*49) 089. 2193 7900
e-naslov: jpucelj@msn.com
župnik v pokojju: Marjan Bečan
e-naslov: mbecan@erzbistum-muenchen.de
pastoralni sodelavec: Slavko Kessler
e-naslov: skessler@ebmuc.de

SRBIJA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST BEOGRAD

Župa sv. Cirila i Metoda
Požeška 35, 11030 BEOGRAD
T (+381) 11 30 56 120
MT (*381) 665 105 509
župnik: Lojze Letonja CM
e-naslov: lletonja@gmail.com

ŠVEDSKA

SLOVENSKA KAT. MISIJA GÖTEBORG

Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
T/F (*46) 70 827 8757
T (+46) (0)31 7115421, M (+46) (0)708 278757
www.slovenskamisija.se
župnik: Zvone Podvinski
e-naslov: zvone@kristuskonungen.se;
zvone.podvinski@rkc.si

ŠVICA-LIECHTENSTEIN

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA

Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH
T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948
spletna stran: www.slomisija.ch
župnik: mag. David Taljat
e-naslov: slomission.ch@gmail.com

»Moje mesto je v krajih, kjer sem bil rojen«

Pogovor z dekanom in kulturnikom Jankom Krištofom

Janko Krištof je koroški duhovnik, župnik na dveh farah – v Bilčovsu in Št. Ilju, dekan, kulturnik in predsednik Krščanske kulturne zveze. Srečala sva se v Stični, kjer je g. Krištof opravljal osebne duhovne vaje.

> Kako to, da zahajate v Stično? Gre za staro navado?

Ja, lahko bi rekel, da gre za staro navado. Kot duhovnik sem že kmalu spoznal, da je dobro oziroma nujno, da se od časa do časa umaknem v tišino. Redno vsako leto zahajam v Stično, kjer s patri cistercijani doživljam molitveno ozračje, poglobim svoje življenje, premislim svoje delovanje in ga povežem z božjo bližino ter skušam iz tega najti kakšne sadove za osebno in tudi pastoralno življenje.

> Podobno molitveno ozračje bi lahko doživeli tudi v kakšnem drugem kraju.

V Stični me zelo nagovarja petje psalmov v občestvu menihov, ki me nekako dviga in mi daje čutiti posebno božjo navzočnost, ki jo v vsakdanu, kadar molim sam, tako ne doživljam. Mislim, da je to tisto, kar me spet in spet vleče v stiški samostan. Kadar pridem v Stično, res čutim, da sem zelo dobrodošel, domač. Letos sem se priključil duhovnim vajam, ki jih je za samostansko skupnost vodil p. dr. Miran Špelič.

> Kdaj pa ste v sebi začutili božji klic?

Odraščal sem v zelo verni družini. Pobožnost staršev se je odražala v njunem življenju – v tem, kako sta si podarjala ljubezen in kako sta živela za nas otroke. Gotovo je na odločitev za duhovniški poklic vplivalo tudi to, da sem bil kot enajstletni fant sprejet v slovensko gimnazijo in Mohorjev dom v Celovcu, ki so ga vodili salezijanci. Tam sem preživel osem let, z duhovniki pa sem bil pravzaprav vedno povezan. V šestem oz. sedmem letniku sem se začel ukvarjati z mislijo, ali bi bil duhovniški poklic morda zame.

> Povedali ste, da ste potem iskali izgovore in druge poti.

Zelo me je nagovarjalo življenje vzgojitelja Don Boska, tako da sem se zanimal tudi za pedagoško

smeri. Večkrat sem v času gimnazije hodil v nižje razrede in se igral z otroki. Ta navada, da sem se ukvarjal z mlajšimi, je povezana tudi z mojo skavtsko izkušnjo, kjer sem že imel nekoliko bolj voditeljsko vlogo in sem doživljal, da je lepo spremljati mlajše. Sicer sta me zanimali tudi zgodovina in arheologija. Potem pa sem postopoma ugotovil, da se s temi razmišljanji pravzaprav izogibam duhovniški poti. Ko sem to spoznanje pri svojih sedemnajstih zaupal prijatelju, je bila to v osnovi že neka prva odločitev. Po maturi sem bil leta 1981 sprejet v semenišče v Salzburgu.

> Salzburški študij teologije je imel tudi t. i. eksterni letnik, ki ste ga vi preživeli v Ljubljani. Zakaj Slovenija?

Študij je bil tako organiziran, da smo v tretjem letniku morali za eno leto zapustiti Salzburg in oditi v drugo univerzitetno mesto, kjer naj bi se »postavili na svoje noge« in tako, čeprav v nadaljevanju študija, preverili svoj poklic. Veliko študentov je hodilo v Innsbruck, na Dunaj, v Heidelberg in druga nemška mesta, kakšen je šel tudi v Rim. Nekateri od Slovencev so že pred menoj utrli pot v Ljubljano in tako je bilo nekako logično, da bom študij nadaljeval v Sloveniji.

> Kaj vam je to leto dalo?

Prisrčno sem bil sprejet na župniji Ljubljana - Moste od tedanjega župnika, gospoda Janeza Riharja, ki me je dobro vključil v farno občestvo. Isto leto je bil v Ljubljani tudi moj prijatelj Albert Smrečnik, tako da sva skupaj doživljala slovensko Cerkev, pomagala na župniji, na Teološki fakulteti poslušala predavanja z ozirom na profesorje oziroma temo, ki naju je zanimala, ob koncu tedna pa večkrat šla na kakšen izlet in tako spoznavala Slovenijo. Preko Janeza Riharja sem navezal tudi lepo prijateljstvo z družino njegovega brata, ki še danes drži.

> Kako ste doživeli Slovenijo?

V Sloveniji sem bil v času komunizma, kar je bilo za koroškega Slovenca že nekaj posebnega. Močno sem doživljal, da gre v Sloveniji za režim, ki ne dopušča svobodne misli. Slovenska Cerkev je morala živeti v neki izolaciji, bila je neka vzporedna

Janko Krištof

družba. Spomnim se tudi, da smo takrat v Slovenijo prinesli kakšno knjigo, ki je bila v Sloveniji še »nevarna«.

> Se je skozi zadnja leta, ko prihajate v Slovenijo, ta občutek kaj spremenil?

Preko svojih dramskih nastopov sem doživel, da v Sloveniji vsak skrbi »za svojo gredico«. Če me je za nastop povabila kakšna župnija, sem predlagal, da se povežejo s kulturnim društvom ali obratno, pa to skoraj nikoli ni bilo možno. Po tolikih letih osvoboditve je to nepovezanost med ljudmi težko razumeti.

> Po zaključenem študiju teologije ste bili leto dni v Ekvadorju. Vas je zanimal tudi misijonarski poklic?

Kot bogoslovec sem preživel tri tedne v Torinu. Ta izkušnja me je spodbudila k načrtovanju še večje poti. Učil sem se tudi španščine in se nekako odločil za enoletno bivanje v Ekvadorju. Sprva sem mislil iti kot bogoslovec, potem pa sem na pobudo g. Jožeta Marketza zaprosil za diakonsko posvečenje. Na duhovnih vajah pred tem posvečenjem sem doživel prav veliko veselje. V Ekvadorju sem se priključil skupnosti dunajskih duhovnikov. Živel smo v bližini Guayaquila, mesta, ki je bilo sicer katoliško, ne pa tudi evangelizirano. Šlo je za družinsko katehezo – s krstom otrok so se krstili tudi njihovi starši. Izkusil sem pracerkev. Te izkušnje so me res obogatile. Jasno sem tudi spoznal, kako je Cerkev potrebna tudi na socialni ravni: duhovnik je skrbel za pitno vodo, zdravstveno oskrbo, za šolanje. Ko sem se kasneje odločal, ali bi bil misijonarski poklic morda zame, sem spoznal, da je moje mesto vendarle v krajih, kjer sem bil rojen, da mi je to velika vrednota, za katero hočem živeti. Tudi zato sem se odločil za duhovniški poklic, ker se mi je zdelo, da bi mogel narodu tako služiti. V tem smislu me tudi danes kam ne vleče.

> Kam vas je vodila pot po ekvadorski izkušnji?

Po vrnitvi sem bil še nekaj mesecev v Št. Jakobu v Rožu, kjer sem reflektiral doživetja iz Ekvadorja, hkrati pa sem ob živahnem farnem delu gospoda Marketza tudi doživel dušno pastirstvo na Koroškem in si ustvaril sliko, kako naj bi izgledalo farno življenje.

> Potem ste postali kaplan in župnik.

V Šmihelu sem bil pet let in imel sem veliko možnosti za delo z mladino in odraslimi. V tem času sem bil še duhovni asistent pri katoliški mladini,

V družbi kaplanske skupnosti

sodeloval sem tudi še pri skavtih in Krščanski kulturni zvezi. Vsekakor so bila to zelo zanimiva leta, pa po drugi strani zame tudi trda.

Župnikovanje sem začel v Šmarjeti v Rožu, ki sem jo prevzel skupaj s Podgradom. Prvič sem imel priložnost, da sam organiziram farno življenje. Spominjam se, da sem bil v začetku zelo srečen in da je ta sreča trajala do konca. Čez čas sem prevzel še Sele in Bajdiše ter odgovornost za dekanijo. Opustil sem Katoliško mladino in po predhodnem študiju iz duhovnosti na Dunaju vodil referat za duhovnost. Skoraj sedemnajst let sem bil v Šmarjeti, po smrti sobrata duhovnika pa sem prevzel faro v Bilčovsu. Podcenjeval sem, kako je pravzaprav tudi težko zamenjati župnijo. Pa ne toliko zaradi sebe kot zaradi župljanov, ki se nate navežejo in jih potem zapustiš.

Pridiga na gori

> Sami v skladu z razmerami mašujete dvojezično. Zakaj je to bolj kot imeti ločene maše za slovensko oziroma nemško govoreče?

Skoraj vsaka maša je dvojezična. Neposredno se ozrem po ljudeh in vidim delež nemških ali slovenskih vernikov. S to resničnostjo dvojezičnosti sem odraščal, zato mi to ni posebna tegoba. Dandanes je tudi huda politična napetost, ki je dolgo obvladovala naše ozračje, malo ponehala, tako da ni potrebno šteti, koliko besed je bilo prebranih v nemščini in koliko v slovenščini. Duhovniki smo odgovorni za celotno skupnost. Naš namen je, da z ljudmi, s katerimi živimo, skupaj obhajamo tudi evharistijo. Če bi ljudi ločevali pri mašah, bi bilo to nespametno. V vsaki meri se ljudem ne da ugoditi, a če se trudiš, ljudje manjših napak ne vzamejo preveč zares.

> Veliko oporo si pri duhovniškem delu dajete sobratje duhovniki.

Še preden sem postal duhovnik, sem gojil duhovniško družbo. Koroški duhovniki smo že tako v nekoliko privilegiranim položaju, ker smo povezani v duhovniškem združenju »Sodaliteti«. Veliko podporo doživljam tudi v t. i. kaplanski skupnosti, ki se je pred leti začela kot skupnost nekaterih kaplanov, a je z leti vedno bolj prehajala v »župnikovsko« skupnost. V tej skupnosti je štirinajst slovenskih duhovnikov. Srečujemo se vsakih štirinajst dni. Po skupni kavi in klepetu odidemo na sprehod, temu sledi tema, ki jo določi gostitelj (vsakokrat je to nekdo drug), zapojemo slovesne večernice, temu pa sledi skupna večerja. Nemški sobratje nam kar malo zavidajo, saj smo res pristno povezani med seboj. Imamo pa seveda tudi dekanijsko duhovniško skupnost, vključil sem se tudi v skupnost Charlesa de Foucaulda, katera daje osrednji poudarek branju božje besede, življenju v preprostosti in oznanjevanju evangelija s svojim življenjem.

> Kdaj pa ste začeli z umetniškim ustvarjanjem?

Mislil, da sem to idejo dobil v Šmarjeti zaradi »krize srednjih let« (*smeh*). Spraševal sem se, ali se v mojih letih sploh še lahko česa naučim. Spomnil sem se na moje pesmice, ki sem se jih učil že v Salzburgu. Ko sem se naučil prve - Turjaške Rozamunde - sem jo prepisal v majhno knjižico in se potem lotil naslednje. Potem se jih je še kar nekaj nabralo.

> Pesmi ste se učili zase, za svoje veselje?

Ja, sprva sem bolj želel preveriti svoje sposobnosti pomnjenja, potem sem videl, da je lepo znati več pesmi na pamet in z učenjem kar nisem mogel nehati. Lotil sem se Krsta pri Savici. Ta pesem je bila najdaljša, za 25 min. govora. Učil sem se jo tri ali štiri mesece. Tako sem se »na tihem« učil poezijo okrog dve leti.

> Prvič ste nastopili pred kaplansko skupnostjo.

Kaplanski skupnosti sem ob neki priložnosti predložil vse pesmi, ki jih znam in vsak od sobratov si je lahko izbral eno in sem mu jo povedal. Sobratje so bili presenečeni. Potem sem nekaj pesmi predstavil na duhovniškem izletu na Dunaju, kjer me je slišal gospod Jože Kopeinig in me povabil v Tinje, kjer sem prvič javno nastopil. S pianistom Andrejem Feinigom sva potem naredila seznam več slovenskih pesmi in s tem programom gostovala v društvih na Koroškem.

> Pesmim slovenskih klasikov so sledili različni recitali.

Pomislil sem, da bi se kot duhovnik lahko naučil še kaj duhovnega. Začel sem s Pridigo na gori in

sem se je naučil v Dalmatinovi slovenščini. Ker je bilo leto posvečeno Trubarju, sem Dalmatinovemu besedilu dodal še del Trubarjevega prevoda Janezovega Razodetja. Prišlo mi je na misel, da bi ob Trubarjevem letu pripravil predstavo, ki bo prikazovala, kako je božja beseda prišla do nas.

Pavlove visoke pesmi sem se lotil v latinščini, grščini, nemščini in slovenščini. To je bil nekoliko eksotičen pristop. Besedilo sem se kasneje naučil v sedmih jezikih. Zanimalo me je namreč, v katerih jezikih se je besedilo težje naučiti. Ugotovil sem, da se besedilo v vsakem jeziku več ali manj težko naučiš. Ker je sledilo Pavlovo leto, sem se želel naučiti tudi Pavlovih pisem.

Pri Antonu Martinu Slomšku sem odkril, kako lepe, globoke in zgoščene duhovne vaje ima in sem se še teh naučil. Potem je bil na vrsti Foucauld. Ljudje, ki so znali nemško, so me spodbujali, naj naredim še kaj v nemščini. Tako sva z nemškim sobratom Michaelom Johanom, ki je pripravil glasbeno spremljavo, naredila prvo predstavo v nemščini. Ljudje so bili malo presenečeni, kaj zdaj Janko, ki vedno hoče vse v slovenščini, kar naenkrat predstavlja nemška dela. Vedel sem, da s tem pokažem na širino in da nič ne izgubljam. To predstavo sva izvedla petdesetkrat in nagovorila veliko ljudi.

> Nazadnje smo vas lahko gledali v predstavi Prerok.

Posebnost Preroka je, da v eni predstavi menjavam različne vloge – kot prerok spregovorim ljudem v sodobnih likih, ki ustvarjajo neko prizadetost. Besedilo starozaveznih prerokov ljudje doživijo emocionalno – prerok je jezen, zagnan, žalosten, obupan, navdušen. Sam sem večkrat ostrmel nad tem, kako so se besedila ljudi notra-

V vlogi blaženega brata Karla

V vlogi Trubarja

Kot Anton Martin Slomšek

Prerok – v vlogi klovna ...

... in menedžerja

nje dotaknila. Odigral sem 25 predstav. Glasbenika Paulos Worku in Kerstin Zirgoi, s katerima smo naredili ta projekt, sta me nagovarjala, da bi Pre-roka naredili še v nemščini. Besedilo sem se učil pol leta in za nami je že kar nekaj predstav.

> Kako pa vaše predstave doživljajo ljudje?

Ljudje so vedno presenečeni, da si nekdo lahko zapomni toliko besedila. Gre za vztrajnost – če vztrajaš, tudi uspeš. Je pa učenje besedil težaško delo. Spuščal sem se pravzaprav v delo igralcev, ampak ker sem imel s tem veselje, sem se odločil, da bom z učenjem besedil nadaljeval. Meni je sčasoma postal še večji izziv, ali sem sposoben neko besedilo avtentično prikazati, povedati tako, kot da je to naravni govor. Veseliš se, da bo besedilo postalo del tebe in da ga boš tako živo prenesel med ljudi, da bodo ostrmeli. Nikoli v pridigi nisem s strani ljudi doživel take prizadetosti oz. dotaknjenosti.

> Boste z dramskim ustvarjanjem nadaljevali?

Ja, to me razveseljuje, veselje pa se je še povečalo, ko sem premagal dvom, da kot duhovnik lahko to delam v okviru svoje službe. Sprva je bil to moj hobi, ko pa je to postalo tudi oblika oznanjevanja, sem se umiril. Trudim se, da moje pastoralne naloge in farno življenje zaradi tega učenja niso motene.

> Nam morda lahko tudi že zaupate, kakšen bo vaš naslednji dramski projekt?

Besedil se učim »na skrivnem«, zjutraj zato prej vstajam, in nikoli ne napovedujem, kaj bom še delal. Šele ko dobim sam pri sebi občutek, da mi bo nekaj uspelo, se obrnem na organizatorje. No, z leti sem z načrtovanjem predstav dobil nekaj prakse.

> Decembra 2013 ste postali predsednik Krščanske kulturne zveze (KKZ), pred tem ste bili njen odbornik. Kaj vam pomeni to imenovanje?

Odraščal sem s kulturnim delom in kolikor sem mogel, sem se v mladosti udeleževal v kulturi, kot župnik sem podpiral kulturno dejavnost in to so verjetno opazili v KKZ in me povabili zraven. Da bom stopil na čelo te krovne kulturne organizacije, pa se mi ni niti sanjalo in skoraj leto sem se branil te funkcije. Ko sem v sebi nekako sprejel to možnost, da bi vodil KKZ, sem dobil tudi veselje za delo.

> Čemu boste v svojem triletnem mandatu dali prednost?

S tremi odbori, ki vključujejo štirinajst odbornikov, usklajeno delamo. Zdelo se mi je pomembno, da znotraj odbora ustanovimo podobore, kjer so

Z mamo ob 50. rojstnem dnevu

ljudje težiščno zadolženi za posamezno področje – gledališče, pevsko področje, izdajanje publikacij, izobraževanje ...

Zaznal sem, da je med društvi, ki so vključena v Zvezo, v odnosu do »centrale« neka napetost zaradi slabe komunikacije. Začeli smo se bolj truditi za živo povezavo. Tako smo seje odborov naredili na »terenu«, prvo v Pliberku (bili smo tudi že na Zilji in v Dobrli vasi), kjer smo se sestali z okoliškimi društvi. Živi stik z društvi je pomagal, da so člani spregovorili o svojih tegobah in že s tem, da smo jim v odboru prisluhnili, so odpadla mnoga bremena in so se stvari začele reševati.

Tretja novost pa izhaja iz moje duhovne izkušnje. Srečanja z odborniki se začnejo s t. i. iskrico – to pomeni, da ko se zberemo skupaj, nekdo od odbornikov pove kakšno pesem ali kaj, kar ga je nagovorilo na področju kulturnega življenja in to podeli z ostalimi. Zdi se mi pomembno, da nismo skupaj samo kot funkcionarji, ampak tudi kot kulturniki.

> Kakšno mesto je imela KKZ skozi zgodovino med koroškimi organizacijami in kakšno ima danes?

Na Koroškem imamo dve krovni kulturni organizaciji – Slovensko prosvetno zvezo in Krščansko kulturno zvezo – ki je bila po vojni ustanovljena kot reakcija na to, da je levica prevzela vso kulturo. KKZ je izrazito laiška organizacija, ki vključuje petdeset slovenskih društev, njena vloga pa se z leti ni bistveno spremenila – še vedno dajemo poudarek krščanskim vrednotam in ohranjanju slovenske identitete. KKZ se povezuje tudi z društvi, ki delujejo preko meje (Koroško – Primorski dnevi), vključujemo pa tudi izseljenstvo, saj želimo ohraniti enoten slovenski kulturni prostor.

> Ali Slovenija finančno in moralno podpira kulturno dejavnost zamejskih organizacij?

Podpora Slovenije je nujna. Od nje je odvisna naša eksistenca. Čeprav se vedno borimo in poudarjamo, da bi morala najprej Avstrija poskrbeti za svojo manjšino, da ne bomo samo kulturno pre-

živeli, ampak se vedno bolj razvijali kot narodna skupnost in rastle tudi na kulturnem področju.

> Kako po toliko letih javnega delovanja gledate na slovensko stvarnost na Koroškem? Na eni strani je videti, da so najbolj ledeni časi minili, po drugi strani pa slovenstvo še naprej izginja.

Na Koroškem imamo slovensko gimnazijo, trgovsko akademijo in višjo šolo za gospodarske poklice. Tudi v drugih šolah se poučuje slovenščina. Lahko rečem, da se je na tem področju veliko spremenilo in imamo mnogo možnosti za ohranjanje slovenstva. Seveda splošno znanje slovenščine po vaseh usiha. Spominjam se, da sem kot mladostnik postavljaj dvojezične table, udeležil sem se demonstracij na Dunaju. Meni se je tako zelo utrdila zavest. Danes se mladim ni treba več prizadevati za ohranjanje slovenščine, ker je samoumevna. Sprašujem se, kako bo mogel ta mladi rod, kar je sprejel, to videti kot vrednoto, slovenstvo živeti in ga dajati naprej? Vendar se ne smemo preveč bremeniti z bojznimi, kako bo. Mi moramo, če rečem primerjalno, »vrt« čim bolj skrbno obdelovati in tiste, ki pridejo za nami, uvajati v gojenje tega vrta, kako bodo pa ti delali naprej, ni več naša odgovornost. Sicer je breme za stvari, ki jih nimamo v rokah, pretežno.

> Ste tudi veroučitelj v Ljudski šoli v Bilčovsu.

Ljudsko šolo obiskuje petdeset otrok – v starosti od prvega do četrtega razreda. Šola je dvojezična – vsak predmet naj bi se torej poučeval v obeh jezikih. Vendar ta sistem ni učinkovit. Ker so otroci navajeni, da se vsaka stvar pove tudi v nemščini, ne zgradijo take pozornosti pri poslušanju slovenščine. Bolj učinkovito je, če pouk poteka vsak dan v enem jeziku ali en teden v slovenščini, drugi v nemščini. Verouk je del šolskega predmetnika. V okviru šolskega leta imamo maši na začetku in ob koncu leta, pa adventno in postno mašo. Vprašanje pa je, kako dolgo bo tako ostalo – vedno več je ljudi, ki niso krščeni ali prijavljeni oz. so muslimani. Z učitelji dobro sodelujemo. Zelo rad poučujem, čeprav je kdaj tudi naporno.

> Prihajate iz okolice Pliberka.

Iz Vidre vasi. Oče je bil doma iz bližnjega Žvabeka, mama pa iz Lokovice, ki je na slovenski strani. V Vidri vasi sta kupila hišo, kamor smo se preselili, ko sem bil star dve leti. Mama živi na domu in me oskrbuje z dobrotami. Trije bratje in sestre živijo blizu domačega kraja. Med seboj se zelo dobro razumemo.

> Kako se spominjate svojega otroštva?

Oče je mislil, da bo kmet, postal pa je delavec. Na delo je hodil na Predarlško, domov pa se je vračal vsak teden ali vsakih deset dni. Mama je nosila vso težo doma. Z mamo smo pomagali na domačiji očeta ali pri kmetih v soseščini, tudi na maminem domu, kjer smo kmetovali po starem – tako sem pridobil izkušnjo kmečkih opravil. Otroci smo živeli sproščeno otroštvo, po celi vasi nas je bilo polno. S sorodniki po obeh straneh tudi danes še gojimo stike, ko smo bili otroci, pa so bili ti stiki seveda še bolj živi.

> Vaša mama je ...

Mama je dobra, pobožna žena, ki je živela samo za nas otroke. Učila nas je najboljšega, kar zmoremo. Ni bila tista z dvignjenim prstom nad nami, ampak je imela široko srce, učila je z zgledom in

Srebrna sveta maša

ni nikogar izključevala. Zelo jo oblikuje njena vera. Večkrat se sprašujem, kako je lahko postala tako plemenita oseba s tako malo sredstvi, ki jih je imela na razpolago.

> **Kakšne spomine imate na očeta?**

Oče je veliko hudega doživel – ni se smel izobraziti v poklicu, kot je želel, preko osem let je nosil uniformo in zapravlil mladostna leta. Na svojem domu ni mogel ostati, kakor mu je bilo prvotno obljubljeno, vendar otrok ni bremenil s tem in smo bili otroci vedno v dobrem odnosu s sorodniki. V starosti je bil nekoliko zamorjen – trpel je, ker je videl, kako slovenščina pojema, in kako se stvari odvijajo na svetu. Tudi sam je bil globoko veren. V starosti je v hvaležnosti sprejemal mamino oskrbo. Kadar je bil dobre volje, smo morali otroci sesti k njemu in nam je govoril, da moramo imeti mamo radi in spoštovati vse ženske. To je bil njegov osnovni nauk, njegovo najgloblje sporočilo.

> **Sta bila starša vesela vašega duhovništva?**

Mislím, da sta ves čas tudi molila, da bi kdo od otrok šel v ta poklic. S tem sem se moral vedno boriti, da se ne bi za to pot odločil, ker so starši tako želeli. Tudi zato sem šel v Ekvador, da sem se od te notranje prisile oddaljil in ker je bila mama res proti mojemu

Z družino in sorodstvom ob srebrni sv. maši

odhodu. Bolelo jo je, da odhajam tako daleč in za toliko časa. Tudi zame je bila to velika preizkušnja, da naredim korak, ki ni po godu staršem. Vendar je bilo tako prav. Potrdil sem se v svojem poklicu.

> **Slavili ste že srebrni mašni jubilej. Vas duhovniški poklic izpolnjuje?**

Ja, srečen sem, da se še sam čudim, kako je. Všeč mi je, da lahko v duhovniškem poklicu živim na

raznolik način – imam stik z otroki, mladino, obiskujem starejše, delim zakramente, pripravljam župljani farni praznik, skrbim za ekonomske potrebe, delam na vrtu in še in še. Da bi lahko svojo poklicanost kakovostno živel, skrbim, da imam svojo tišino, čas za molitev, gledam na dobro duhovniško družbo in na duhovno spremstvo. Vse to mi daje veliko moči, da morem tako srečno živeti.

☛ Damjana KERN

JEZIKOVNI KOTIČEK

Velika noč

Vse **pomito**, vse **pometeno**. Na javorovi mizi je **pogrnen** bel prt. Na prtu pisan jerbas. Otroci stojijo okrog mize. Mati prinaša:

Najprej velik kolač. »To je spomin na Kristusovo trnovo krono. On – trnovo krono, mi – sladko pogačo. Bog, bodi **zahvaljen** za tvojo sveto krono!«

Nato prinese pet pirhov. »Pet ran Jezusovih, pet kapelj njegove svete krvi. Sveta kri, bodi **počaščena**!«

Za jerbas so **zataknjene** tudi tri korenine hrena. »To so strašni žebli, s katerimi je bil Zveličar **pripet** na križ!«

Nato prinese pleče in gnjat. »Tudi meso bo **blagoslovljeno**, ker pomeni samega Jezusa, ki je bil za nas **zaklan**.«

Jerbas je **napolnjen**. Mati ga rahlo zagrne s čipkastim prtíčem.

Prirjeno po: F. Saleški Finžgar, Velikonočni žegen

DELEŽNIK* NA -n/-t

-a-ti → -an	-i-ti → -en	-(s)ti → -en	-či → -en	-e-ti → -en
zaklati → zaklan	počastiti → počaščen	pomesti → pometen	postreči → postrežen	zaželeti → zaželen

-e-ti → -et	-e-ti → -rt	-i-ti → -it	-u-ti → -ut
pripeti → pripet	zapreti → zaprt	pomiti → pomit	obuti → obut

*Deležnik je glagol v pridevniški obliki.

1. Tvorite deležnike.

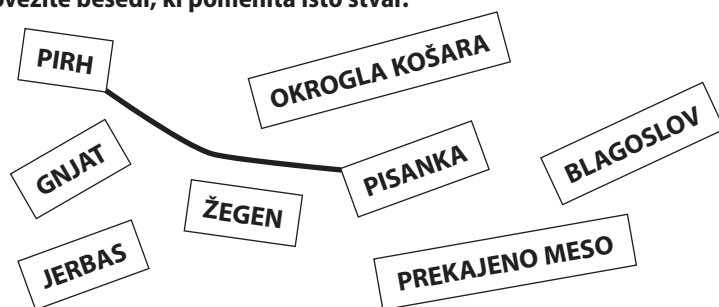
pogrnti – pogrnen	pospraviti –
zataknti –	speči –
zahvaliti –	odpreti –
blagosloviti –	razbiti –

2. Dopolnite povedi z deležniki na -n/-t .

- Posoda je __pomi ta__ (pomiti).
- Soba je _____ (zakleniti).

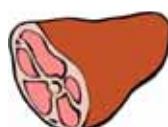
- Iz česa je _____ (narediti) potica?
- Velikonočne jedi so _____ (pripraviti).
- Finžgar je bil _____ (roditi se) leta 1871.
- Jezus je bil _____ (izdati), _____ (bičati), s trnjem _____ (kronati) in _____ (pribiti) na križ.

3. Povežite besedi, ki pomenita isto stvar.

KOTIČEK ZA NAJMLAJŠE:

4. Kaj je na sliki? Iz pomešanih črk sestavite pravilno besedo.

 APTICO →	 RNHE →
 HRIP →	 AKUŠN →

REŠITVE:

1. pogrnti – pogrnen/zataknti – zataknen/zahvaliti – zahvaljen/blagosloviti – blagoslovljen/pospraviti – pospravljen/speči – spečen/odpreti – odprt/razviti – razbit
2. pomita/zaklenjena/narejena/pripravljene/rojen/izdan, bičan, kronan, pribiti
3. pih – pisanka/gnjat – prekajeno meso/žegen – blagoslov/ jerbas – okrogla košara
4. potica, hren, pih, šunka

Rotunde na Slovenskem

Rotunde na Slovenskem so dragocena zvrst stavbnega ustvarjanja ter hkrati pomembna umetnostnozgodovinska dediščina, ki je zagotovo vredna svojevrstne pozornosti. Pri tem gre za gradnjo središčnih stavb, s centralnim tlorisom – rotunda (lat. *rotundus*, okrogel). Te, s katerimi se seznanjamo tokrat, pa segajo daleč v preteklost, v čas romanike in gotike.

Tista, ki se nahaja v *Selah v Prekmurju*, ima dvojni umetnostnozgodovinski pečat – arhitekturni in slikarski. Zgrajena je bila v 13. stoletju in ker je bila zgradba preko stoletij v zelo slabem stanju, so jo v 19. stoletju restavrirali. Njen glavni del predstavlja centralni prostor, pokrit s skodlasto streho ter novejši dodatek z zvonikom. Iz kamna je oblikovan stavbni podstavek, vse drugo pa je zaradi značaja tal grajeno iz opeke. Valjasta stena rotunde je razčlenjena s plitvimi, izstopajočimi pokončnimi pasovi, zaključuje pa jo bogat podstrešni venec. Vhod v stavbo je na južni strani.

V notranjosti se srečamo z opečnatim tlakom, ki daje prostoru prijetno mehko in barvno toplino. Valjaste stene razčlenjuje deset pritličnih, polkrožno zaključenih plitvih stenskih vdolbin. Te poživljajo stavbno lupino, bile pa so tudi za sedeže obiskovalcev pri verskih obredih. Stene in vrh kupole so poslikani s svetopisemskimi prizori.

Na poti proti Štajerski in Koroški se nahaja kraj *Spodnja Muta*. Tam stoji rotunda, posvečena sv. Janezu Krstniku. Zgradbo, ki ima okroglo ladjo,

Rotunda v Spodnji Muti

Kristusovo življenje, freska v Selah v Prekmurju

lepo skodlasto streho z nadstrešnim stolpiščem, naj bi leta 1052 posvetil papež Leon IX. Stavba, kakršna je pred nami danes, pa je prestala veliko sanacijskih opravil. Na zunanjsčini je s skodlasto streho rekonstruiran pokrit obhod, ki je nekdanj obkrožal stavbo.

Proti severozahodnemu delu Koroške prispemo do *Libelič pri Dravogradu*. Tukaj se srečamo s skodlasto rotundo, ki pa je nekoč služila drugačnemu namenu kot prejšnji dve. Gre za okroglo kostnico ali karner – pokopališko kapelico, ki je razdeljena na dve nadstropji. V zgornjem je kapela, posvečena nadangelu Mihaelu, ki je varuh vseh pokojnih. Pod njo pa je obokan kletni prostor, ki še danes vsebuje identično vsebino – kosti. V ostenju je dvoje gotških oken, oblikovanih v gotski trilist, levo od portala pa je prižnica.

Rotunda v *Mokronogu na Dolenjskem* iz sredine 13. stoletja nam kaže, kako daleč je v ta del Slovenije, iz Koroške in Štajerske, segel pojav teh majhnih romanskih in gotških okroglih zgradb. Od ohranjenih kostnic v Sloveniji pa zavzema prav

ta iz *Gornjega Mokronoga* najvidnejše mesto. S kamnoseško obdelanimi rebri, obočnimi konzolami in okenskimi ostenji je ta kostnica pravi dragulj v svoji vrsti. Rotunda iz pozne romanike je zaključena s kupolo, opira pa se na križno potekajoča rebra pravokotnega prereza.

Ob koncu našega sprehoda po slovenskih rotundah prispemo še na Primorsko, do rotunde sv. *Elije v Koprju*. Tokrat gre za primer *krstilnice*. Njena opečna kupola je poslikana s podobo *Kristusa Pantokratorja (vladarja)*. V času baroka je bila barokizirana in tedaj je bila krstilnica celo spremenjena v privatno kapelo *Karmelske Matere božje*. Bazen za krščevanje pa je bil spremenjen in uporabljen kot grobnica. Med letoma 1933–35 je bila krstilnica obnovljena po načrtih arhitekta Ferdinanda Forlatija.

To so torej slovenski vidnejši, vsekakor pa ne edini primeri rotund. Čeprav je bila nekoč ta gradbena disciplina sama po sebi umljiva, je danes treba o njej govoriti in jo predstavljati vsem tistim, ki nosijo v srcu našo umetnostno preteklost, kjerkoli po širnem svetu stopajo in mislijo tudi na njo.

Rotunda v Koprju

Rotunda v Koprju

Rotunda v Libeličah pri Dravogradu

Rotunda v Mokronogu

Rotunda v Selah v Prekmurju

RAFAELOVA DRUŽBA

► Ema NARTNIK, Mihela ZAVELJCINA

S ponosom in veseljem predstavili slovensko in argentinsko folkloro

V Sloveniji so od 18. do 28. februarja gostovali člani *Folklorne skupine Maribor iz Argentine*. Vsi člani so potomci slovenskih izseljencev, ki so prišli v Argentino pred nekaj desetletji. Plesalci se srečujejo v slovenskem domu v Karapačaju, v severnem delu buenosaireškega predmestja. Njihov repertoar obsega od belokranjskih, prekmurskih, dolenskih, štajerskih, ljubljanskih, koroških, porabskih do gorenjskih plesov ter plese ostalih slovenskih pokrajin. S svojim gostovanjem so želeli pokazati, da je njihova skupnost v Argentini živa in v polni meri ohranja slovensko kulturno tradicijo. Nastopili so v desetih slovenskih krajih, gostovali pa so tudi na Gornjem Seniku (Madžarska). Vtise ob njihovem nastopu v Kulturnem domu Jakoba Trobca v Polhovem Gradcu je strnila Ema Nartnik.

Čeprav menim, da pri nas ni ravno pogosta navada, da bi na kulturne dogodke človek prišel dovolj zgodaj, ta večer na prireditve gotovo ni nihče zamudil. Začelo se je na zelo sproščen argentinski način – z zamudo ☺. In sploh ne želim grajati, ker se mi je zdelo prikupno argentinsko. In še med zbranimi je tako zavlada večje pričakovanje. Kar pa me je sicer v večeru najbolj pritegnilo, je bil žar plesalcev. Veselje do plesa, ki so ga izžarevali obrazi. Občudujem, da člani skupine, katerih starost ima velik razpon, delujejo tako enotno. Mlajši delujejo odločno in zrelo, odrasli zelo vitalno. V veselje mi je videti tudi to, da nekdo s takim veseljem in ponosom predstavlja slovensko kulturno dediščino. Še posebej zato, ker ga od Slovenije loči več kot 10.000

kilometrov. Večer je bil živ zaradi drugačne predstavitve plesov. Seveda se splet štajerskih ali splet gorenjskih plesov koreografsko v svojem bistvu ne razlikuje od poustvarjanja naših slovenskih folklornih skupin, vendar je bil nastop Folklorne skupine Maribor drugačen. Naši rojaki v Argentini imajo tudi argentinski karakter; nekakšno ar-

Nastop v Polhovem Gradcu, foto: Janko Božnar

Folklorna skupina Maribor

gentinsko odprtost, ki je bila močno vidna v bolj sproščeni in samozavestni igri na odru. Še pose-

bej zabavno je bilo videti moški del; o morebitni moški togosti in zadržanosti na odru ni bilo ne duha ne sluha. Z nošenjem polnega kozarca na glavi sta dva spretna plesalca poskrbela tudi za spektakularnost. Zelo lepo so v večer vpletli tudi domače izvajalce: Ženski pevski zbor Danica, ki se mu je pri zimzeleni pesmi Dan ljubezni pridružila kar vsa dvorana, Moški pevski zbor TD Briše in seveda Folklorna skupina Grof Blagaj Polhov Gradec, ki je predstavila ljudske plesne iz domačega Šentjošta.

Za piko na i so naši gostje dodali še argentinsko folkloro. Če si plesalec in imaš rad plesno, torej ritmično glasbo, ti bo argentinska glasba in ples

v užitek. Všeč so mi slovenski plesi, ker so zelo družabni, v argentinskih pa občudujem temperamentnost in strast, ki jo izražajo. Glasba ima veliko bolj podarjen ritmični delež in zato človeka kljub nepoznavanju kar zasrbijo pete.

Menim, da so bili ljudje zadovoljni. Gostje so nam pripravili iskreno in dobro predstavo. Morda je k domačnosti predstave prispevalo tudi sodelovanje ene izmed krajanek, ki je tudi sama argentinska Slovenka in jo vežejo na Buenos Aires posebne vezi. Še posebej pa skupna ljubezen naših gostov in glavnega organizatorja Polhograjske folklorne skupine Grof Blagaj do plesnega izročila.

SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM

Premisleki

Moralni teolog dr. Ivan Štuhec v državnem zboru o pravicah istospolnih

Dokler je razmerje med dvema osebama omejeno na ti dve osebi, država s svojim pravnim instrumentarijem ureja to, kar ti osebi zadeva kot državljana, tako na področju svoboščin in pravic. Ko pa razmerje teh dveh oseb vključuje tretje osebe in posega v njihove svoboščine in pravice, pa ne moremo več govoriti o isti ali enaki vlogi države in njene zakonodaje. V tem primeru je država dolžna neenake skupnosti urediti na neenak, vendar ne na diskriminatoren način. Država je dolžna enako zavarovati različno spolno skupnost kot istospolno, vendar vsako v svojem specifičnem, torej različnem položaju. To ni diskriminacija, kot nekateri trdijo, ampak je skrb države in pravnega reda, da ohranja med različnimi oblikami skupnega bivanja njihovo specifičnost ter med njimi mir in pravičnost.

Odvetnik dr. Peter Čeferin v Nedelu o odpravi poročila korupcijske komisije (KPK)

Če poročila ni več, je z zdravo pametjo skregana trditev, da sicer poročila ni več, vsebina (poročila, ki ga ni več) pa je ostala. Pa tudi če to poročilo ne bi bilo odpravljeno, je 'resnica' njegove vsebine enostranska. /.../

Odvetnikom niso dovolili niti vpogleda v spis, kar se mi v petdesetletni odvetniški praksi (v različnih režimih) še ni zgodilo. Vpogled v spis KPK smo 'izsilili' šele s sodno odločbo. /.../

Seveda pa ne gre samo za kršenje starodavnega načela rimskega prava, gre za neposredno kršitev šestega člena evropske konvencije o človekovih pravicah in 22. člena ustave, ki jamčita pravico do poštenega sojenja. Če bi bila preiskovancema dana možnost, da predstavita argumente v svojo korist, bi bilo poročilo KPK morda tudi vsebinsko drugačno. /.../

Pravice do obrambe ni izumilo vrhovno sodišče leta 2015, ampak gre za prastaro in temeljno

civilizacijsko pravico, ki jo vsakomur jamčita tudi ustava Republike Slovenije in evropska konvencija o človekovih pravicah. /.../

Ali je pravosodni minister lahko nekdo, ki ne ve, kaj je pravica do obrambe? Ali je pravosodni minister lahko nekdo, ki ne ve, kaj je pravica do poštenega sojenja?

Publicistka Zlata Krašovec v Reporterju o povojnih morilcih značaja

Večini so postopoma ubili značaj. Kamorkoli so prišli, so se naposlušali zgodbe o narodnih izdajalcih, ki da jih je doletela pravična kazen. Počutili so se krive, ker so bili potomci ljudi, ki so se po kdo ve kakšnem spletu naključij znašli na seznamih sovražnikov. Pozabili so na to, da njihovi starši v veliki večini primerov niso zagrešili nič drugega kot to, da so se trudili za vsakdanje preživetje sebe in svojih družin. Bili so pač še otroci. V družbi so se delali nevidne. Hvaležni so bili vsakokrat, ko jih ni nihče spomnil, kdo so in kam spadajo. Sčasoma so pozabili tudi to, da so božji otroci. Prizadevali so si postati Titovi pionirji. Ja, na koncu so se mnogi od njih znašli na strani »zmagovalcev«. Nekaterim se je uspelo na družbeni lestvici povzpeti tudi zelo visoko, a pravi si še zdaj najbolj odločno zataskajo oči pred tem, kar se jim je v resnici zgodilo.

Zgodovinar dr. Mitja Ferenc na spletni strani RTV SLO ob obletnici odkritja Hude jame

Letos bo od te slovesnosti minilo 25 let, ko smo Slovenci mislili, da bomo to travmatično točko slovenske zgodovine lahko zaključili, da bomo pokopali mrtve in označili njihove grobove, a se to na žalost ni zgodilo. Če lahko razumem, da je to skrivanje v času socializma trajalo 45 let, pa težko razumem, da je že 25 let, odkar imamo demokratično ureditev, a imamo le malo pokazati glede označevanja grobov in pokopa žrtev. Njihovi svojci zdaj z bolečino v srcu zapuščajo ta svet, saj so upali, da bodo v

novi slovenski državi izvedeli, kje ležijo njihovi domači in kje jim lahko prižgejo svečo. /.../

Najbolj strahotno je bilo, ko smo 24. februarja 2009 naleteli na prvo žrtev na vrhu tega nasutja. To je bil t. i. begunec, ki je pokol preživel, in se je skušal plaziti iz rova. Našel je kos železniške kretnice ter kopal majhne grude ilovice ter prodiral centimeter za centimetrom, medtem ko so na drugi strani ves čas dovažali material v jamo. Dokler ni naletel na betonski okvir, obnemogel in obležal. Takšnega smo tudi našli. /.../

Vendar je odkritje Hude jame bilo prehudo, ustavilo se je vsakršno evidentiranje, prekopavanje, sondiranje, urejevanje teh grobišč. Sistem, ki je bil postavljen v letih 2006–2008, je porušen. Na eni strani poslušamo floskule o pravici do groba, na drugi strani pa se spopadamo z odporom istih struktur. Politika govori s figo v žepu in ne le da ne omogoča, tudi onemogoča civilizacijsko ravnanje z mrtvimi.

Novice

SLOVO DUHOVNIKA DUŠANA JAKOMINA. 12. februarja 2015 je v starosti 90 let umrl duhovnik v Škednju msgr. Dušan Jakomin. Rodil se je 11. januarja 1925 pri Sv. Antonu pri Koprju. Duhovnik je postal leta 1949. Deloval je v Mačkoljah in Dolini pri Trstu, v Škednju pa se je več kot 60 let kot duhovnik posvečal slovenskim vernikom. Msgr. Jakomin je bil zelo priljubljen duhovnik, ki si je še posebno prizadeval za stik z mladimi. Bil je osrednja osebnost kulturnega, narodnega in družbenega delovanja v svojem okolišju, zborovodja, jezikoslovec, časnikar in ustanovitelj škedenjskega etnografskega muzeja. Leta 2002 je kot prvi duhovnik prejel nagrado, poimenovano po duhovniku Alojzu Kocjančiču, oktobra 2013 je prejel bronasto medaljo mesta Trst, nagrado slovenske države mu je izročil tudi pokojni predsednik Drnovšek. Na Prešernovi proslavi v Trstu so mu nekaj dni pred smrtjo podelili nagrado za življenjsko delo na kulturnem področju. Msgr. Jakomin počiva na škedenjskem pokopališču.

msg. Dušan Jakomin

Brcanje crkujočega konja

► Stane GRANDA

Pred leti so branilci slovenskega komunizma zelo radi očitali njegovim kritikom, da so nesramni in brez časti, ker so enaki tistim, ki brcajo crkujočega konja. Besede niso izbrane, slišali pa smo jih iz ust uglednega člana SAZU in nekdanjega člana predsedstva (komunistične) Slovenije in pred kratkim umrlega uglednega pisatelja. Čas je pokazal, da sta moža pod krinko ljubezni do živali predvsem kupovala čas, saj je vse bolj vidno, da konj ni poginil, ampak junaško brca okoli sebe.

Čprav se tudi komunisti zavedajo, da je njihova doba nepovratno mimo, pa zaradi domačih slovenskih razmer, a tudi grških in nenazadnje ruskega obračunavanja z nesrečno Ukrajino, vseeno upajo, da so se mogoče zmotili in da vse še ni izgubljeno. Seveda ne mislijo toliko na sam komunistični sistem, ampak predvsem oblast nekdanjih komunističnih oblastnikov. Še toliko bolj, ker ima sedaj v Sloveniji levica komunističnega porekla v parlamentu dvotretjinsko večino in lahko počne, kar se ji zljubi. K sreči med njimi ni pretirane medsebojne ljubezni, saj jih povezuje predvsem sovrastvo do Janeza Janše in kot je videti zadnje čase, do katoličanov.

Pred nekaj tedni so dali v parlamentu ustavno pobudo, da bi z ustavo prepovedali financiranje katoliških šol, ki izvajajo državni učni program. Obstaja samo ena in ima ime po pokojnem nadškofu Alojziju Šuštarju. Ne gre za financiranje verouka, samo tistega, kar učijo v drugih šolah. To jim je že preveč. Katoličani moramo plačevati davke, skrbeti za cerkve, ki so skoraj edino kulturno bogastvo naše države, karitas lahko podpira reveže, ki jih

je vsak dan več, izpolnjevati moramo vse obveznosti, le pravic naj ne bi imeli. Tako si oni predstavljajo strpnost, ki je imajo polna usta. Dejansko z zahtevami po strpnosti zahtevajo strpnost do njihove ne-strpnosti.

Prejšnji teden so sprejeli zakon o pravicah istospolno usmerjenih. Nič narobe, če bi jim šlo v resnici zanje. Z novim zakonom so hoteli

”

Z novim zakonom so hoteli predvsem prizadeti katoličane, saj izničjujejo zakonsko zvezo med moškim in žensko, družino, ki je temelj vsake civilizacije. Nič nas bolj ne moti kot zahteva, da imajo istospolni pravico do posvojitve otrok.

predvsem prizadeti katoličane, saj izničjujejo zakonsko zvezo med moškim in žensko, družino, ki je temelj vsake civilizacije. Nič nas bolj ne moti kot zahteva, da imajo istospolni pravico do posvojitve otrok. Pri tem bi človek še sprejel pravico dveh žena, otroku je mati prva beseda, povsem nesprejemljivo pa je, da bi dva moška posvojila otroka. Gre za nasilje nad otroki, saj jih nihče ne vpraša, če so pripravljeni živeti v istospolni družini in biti tako vzgajani. Nedavno smo lahko brali njihove proteste, ker dajo starši otroke krstiti. Trdili so, da je to nasilje nad njimi, saj jih nihče ne vpraša, če resnično želijo biti katoličani. Njihova izjemna dvoličnost nedvomno razkriva, da so za svoje načrte in cilje pripravljene zlorabljati tudi najnežnejša bitja. Nasprotniki bodo skušali zakon razveljaviti z referendumom, toda vprašanje je, če ga bo ustavno sodišče sploh dovolilo, ker naj bi šlo za temeljne človekove pravice. Laž je bila, je in bo glavno orožje komunizma. Ker so preteklo nedeljo nekateri duhovniki vernike opozorili, kaj se dogaja, so javna občila že polna protestov proti Cerkvi. Pridružila se jim je celo varuhinja človekovih pravic, ki bi rada ukazovala, kaj smejo duhovniki govoriti v cerkvi. Saj je Cerkev ločena iz države. Ona, komunistka, bi jo rada izločila. Katoličani smo lahko samo tihi. Komunisti ne prenesajo nasprotovanja.

Se bliža komunistična revolucija? Daleč od tega, saj so si nekdanji komunistični oblastniki nagrabili ogromno bogastva, nekdanjega državnega premoženja. Nikoli ga ne bodo delili. Problem je v tem, da gospodarska kriza ne pojenja, da je zlasti veliko mladih brez služb in celo upanja nanje. Vsem je jasno, da se Slovenija ne more izviti iz težav, ker je praktična oblast nekdanjih še premočna, nasprotniki pa se ne znajo organizirati in se raje prepirajo med seboj. Da se ljudje ne bi razburjali nad krizo, mora biti nekdo kriv oziroma je treba državljane zaposliti z drugimi problemi. Zato: udri po Cerkvi!

Ni vse črno. Banke in mariborska škofija so se dogovorile glede odplačevanja dolgov in Slomškovo delo ne bo predmet stečaja. Vsekakor je letošnji postni čas za slovenske katoličane poln trnja in preizkušenj, pa tudi svetlega upanja!

PRIMORSKA POJE. S koncertom na gradu Dobrovo v Goriških brdih se je 27. februarja začela 46. pevška revija Primorska poje, katere namen je razširjati in ohranjati slovenske pesmi, povezovati Slovence z obeh strani meje in dvigati kakovost primorskega petja. Posvečena je 110. obletnici rojstva skladatelja Ubalda Vrabca in 70. obletnici konca druge svetovne vojne. Za nastop se je prijaviло 209 pevskih zasedb, ki bodo do 26. aprila nastopile na tridesetih revijah po Sloveniji in v zamejstvu.

USPEH KOROŠKIH SLOVENCEV NA LOKALNIH VOLITVAH. Več kot 460.000 volivcev je na avstrijskem Koroškem izbiralo nove župane in občinske svetnike. Na listah vseh večjih političnih strank, pa tudi na samostojnih listah so kandidirali tudi koroški Slovenci. Županski položaj v Železni Kapli je ohranil Franz-Josef Smrtnik, vsaj dva slovenska kandidata pa sta se uvrstila v drugi krog. V drugem krogu lokalnih volitev je v Globasnici Bernard Sadovnik dobil 54-odstotno podporo. Samostojna slovenska Enotna lista je imela doslej 50 občinskih svetnikov in enega župana, po zdajšnjih neuradnih izidih pa bo dobila od 55 do 60 občinskih svetniških mest. Izkazali pa so se tudi slovenski kandidati na listah večinskih političnih strank, kjer bo zastopanih med 50 in 60 svetnikov slovenske narodnosti.

KOROŠKA POJE. Osrednji koncert Krščanske kulturne zveze Koroška poje, ki ga prirejajo vsako leto spomladi neprekinjeno od leta 1972 naprej, je potekal 8. marca v Domu glasbe v Celovcu. Letos so se s koncertom poklonili vsem ženskam, ustvarjalkam na pevske, glasbenem, literarnem in likovnem področju. Nastopili so: Mešani pevski zbor Podjuna iz Pliberka, Singgemeinschaft Oisternig iz Bistrice na Zilji, Harmonikarski orkester KD Mihaelov sejem iz Mengša (Slovenija), Moški zbor Štmaver iz Italije, mezzosopranistka Bernarda Fink, Ženski pevski zbor Rož iz Št. Jakoba, Ženski pevski zbor Trta iz Žitare vasi in Trio Sonus iz Bistrice/Globasnice.

SLOVENCISMO DOBILI NOV DRŽAVNI PRAZNIK. Poslanke in poslanci so potrdili 25. oktober za dan suverenosti. Na ta dan je namreč leta 1991 zadnji vojak JLA zapustil ozemlje Slovenije, kar predstavlja vrh procesa slovenske osamosvojitve. Ta dan se bo obeleževal kot dan ponosa, enotnosti in samozavesti na vse, kar je ohranjalo naš narod skozi stoletja. Nov praznik ne bo dela prost dan.

GOSPODARSKA RAST V SLOVENIJI. Slovenija je lani po ocenah statističnega urada zabeležila 2,6-odstotno gospodarsko rast. V zadnjem lanskem četrtletju se je bruto domači proizvod v primerjavi z zadnjim četrtletjem leta 2013 zvišal za 2,4 odstotka. Okrevanje gospodarstva se bo nadaljevalo tudi letos.

SPREMENBA ZAKONA O ZAKONSKI ZVEZI IN DRUŽINSKIH RAZMERJIH. Državni zbor je tretjega marca potrdil novelo zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Z njo se registrirana istospolna partnerska skupnost v vseh elementih izenačuje z zakonsko zvezo, ki po novem ni več določena kot življenjska skupnost moškega in ženske, ampak skupnost dveh oseb. Tako med vsemi pravicami istospolni pari dobivajo tudi možnost posvojitve otrok. Novelo zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih je podprlo 51 poslancev in poslank, proti jih je bilo 28. Koalicija Za otroke gre! je na dan razprave o zakonu pred državnim zborom pripravila shod, na katerem se je zbralo več kot 8000 ljudi, ki podpirajo vrednote družine ter ostro nasprotujejo predlaganim spremembam Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, saj s tem zakonom država neposredno posega v temeljne naravne vrednote in človekove pravice. V ozadju predloga o spremembi zakona je ideologija istospolnih lobijev, ki ruši družino kot osnovno celico družbe ter vodi v načrtno diskriminacijo in kaznovanje vseh, ki se s tako zakonodajo ne bodo strinjali. Koalicija Za otroke gre! je do 10. marca v državni zbor vložila 80.518 podpisov v podporo referendumu. V naslednjem koraku morajo predlagatelji referenduma zbrati najmanj 40.000 overjenih podpisov.

Foto: Aleš Čerin

POSVET S SLOVENSKIMI PODJETNIKI IN GOSPODARSKIMI USTANOVAMI IZ TUJINE. Na pobudo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu bo 14. in 15. aprila 2015 v Murski Soboti (v Hotelu Diana) potekala 7. poslovna konferenca, katere glavni cilj je podpora podjetjem pri vstopanju na tuje trge in povezovanje med slovenskimi podjetniki, ki delujejo zunaj Slovenije, zamejskimi gospodarskimi organizacijami, našimi diplomatsko-konzularnimi predstavništvi, predstavniki pristojnih slovenskih ustanov ter podjetniki iz Slovenije. Značilnost tokratne konference bo predvsem povezovanje v okviru območij avstrijske Koroške, avstrijske Štajerske, Porabja, severozahodne Hrvaške (Medžimurje, Varaždin) in Pomurja, posebne pozornosti pa bodo deležni tudi gostje iz Nemčije in drugih držav. Kotizacije ni. Lepo vabljeni! Več informacij na spletni strani Urada: www.uszs.gov.si

ŠPORT

Tina Maze je bila druga na superveleslalomu za svetovni pokal v Banskem, prav tako je na superveleslalomu v Garmisch-Partenkirchnu zasedla drugo mesto. Branilka velikega kristalnega globusa Fenningerjeva se je v skupnem seštevku pokala Mazejevi že precej približala.

Slovenski smučarski skakalec **Peter Prevc** je postavil nov slovenski rekord v smučarskih poletih. Na kvalifikacijah pred tekmo svetovnega pokala na Norveškem je pristal pri 245,5 metra.

Deskar **Žan Košir** si je v japonski Asahikawi zagotovil zmago v seštevku paralelnega veleslaloma in kot prvi Slovenec postal tudi skupni zmagovalca svetovnega pokala.

Slovenski paratriatlonec **Alen Kobilica** je v južnoafriškem Buffalo Cityju na tekmi svetovnega pokala v kategoriji PT5 skupaj z vodičem Jaroslavom Kovačičem Sloveniji priboril prvo zmago na tej ravni tekmovanja.

Kljub slepoti izvrsten dosežek Alena Kobilice, foto: siol.net

Filip Flisar je v smučarskem krosu v nemškem Tegernseeju zasedel drugo mesto.

ŽUPNIJE

ANGLIJA

LONDON

Slovenska februarjska sv. maša v kapeli Doma v Londonu je bila na drugo nedeljo v februarju, tokrat na 5. nedeljo med letom, letos je to bilo 8. februarja. Sveta maša je bila darovana ob deveti obletnici odhoda v večnost naše dobre Brune Lavrič. Udeležba pri maši je bila kar lepa. V molitvi smo se pri maši za pokojno Bruno spomnili tudi drugih naših pokojnih rojakov iz Londona in okolice.

Že pred 1. postno nedeljo (letos 22. februarja 2015) je bil pripravljen župnijski list »Bogoslužna sporočila Slovcem v Veliki Britaniji«, ki je namenjen našim rojakom v Angliji in Walesu za postni in velikonočni

čas. Tokrat naša župnijska sporočila vsebujejo na prvi strani razmislek o postu in o simbolu postnega časa, »pepelu«, ki se uporablja v našem krščanskem bogoslužju predvsem na pepelnico, ko kristjani začnemo svoj milosti polni postni čas. Za tem, na drugi strani, sledijo oznanila s sporedom slovenskih maš in naših srečanj ter predstavitev v Svetem pismu najpogosteje omenjenega drevesa, »kraljice drevesa vseh dreves«, oljke, ki je častljivo drevo Svete dežele. Na tretji strani nam upokojeni mariborski nadškof in metropolit, dr. Marjan Turnšek, predstavi veliki teden našega odrešenja pod naslovom »Trpel pod Poncijem Pilatom«. Na četrti (zadnji) strani pa še razmislek o vstajenj-

skem prazniku z velikonočnim nagovorom papeža Frančiška. Temu sledi že velikonočna pesem in praznično voščilo. Sporočila so bila poslana na kakih dvesto naslovov po Angliji in Walesu. Nekateri so jih morda prejeli šele po pepelnični sredi zaradi zamude pri tiskanju in razpošiljanju.

Bogoslužje na začetku postnega časa smo slovesno obhajali po vseh katoliških cerkvah na Otoku na pepelnično sredo (18. februarja 2015) s sv. mašo in obredom pepeljenja v kapeli »Našega doma«. Na 3. postno nedeljo je bila v kapeli Doma redna slovenska maša za rojake iz Londona in okolice, ki je na vsako drugo nedeljo v mesecu, razen v mesecih juliju in avgustu. K sveti maši je tokrat prišlo kar

lepo število rojakov – tudi nekaj mladih. Mlada londonska pravnica Lidija je v kapeli lepo brala mašni berili in po maši v župnijski pisarni za župnika opravila pomembno uradno (administrativno) delo. Dobri Bog naj njej in vsem rojakom, ki prihajajo k slovenskim mašam in našim srečanjem v kapelo Doma, za vso velikodušno pomoč povrne s svojim blagoslovom. Tudi letošnji župnikovi obiski rojakov po Angliji in Walesu v začetku postnega časa s slovenskimi mašami in srečanji so bili v manjšem obsegu ali pa so povsem odpadli zaradi ponovne župnikove operacije na očesu meseca januarja in potrebne okrevanja.

S. C.

BENELUKS

BENELUKS

V mesecu februarju smo na več krajih v Beneluxu praznovali dan slovenske kulture. O dogodku v Haagu na Nizozemskem in v Bruslju smo že poročali v zadnji številki Naše luči. Nadaljevalo se je v belgijskem Limburgu.

Prešernov dan v Eisdnju. V soboto, 21. februarja, smo po maši v Marijini cerkvi Mariaheide (Maasmechelen), kjer je pel združeni zbor Slomšek, priredili kulturno prireditev v počastitev slovenskega praznika kulture. Sveta maša, ki smo jo oblikovali s tamkajšnjo flamsko župnijo, je bila ob 17.30. Nato smo

se zbrali v dvorani slovenskega doma v Eisdnju. S pesmijo so kulturni program obogatili pevci združenega

zbor Slomšek, predsednik slovenskega katoliškega pevskega društva Slomšek, gospod Stani Revinšek, je

Prešernov dan v Eisdnju se je začel s petjem Zdravljice.

recital nekaj pesmi in se spomnil ustanovitelja skupnosti, gospoda Vinka Žaklja. Prebral je nekaj njegovih navodil takratnim mladim, ki so bila vabilo k pokončnosti, narodni zavesti iz zvestobi veri. Praznika se je udeležil tudi slovenski veleposlanik pri kraljevini Belgiji, gospod Matjaž Šinkovec s spremljevalci, tudi on je nagovoril navzoče. Nekaj besed je ob kulturnem prazniku spregovoril tudi župnik Zvone Štrubelj. Večer se je nadaljeval s skupno večerjo in družabnostjo. Ob spremljavi harmonike Milice Bogovič in ob župnikovi kitari smo veselo prepevali slovenske narodne pesmi. Bil je preprost, domač in doživet kulturni praznik.

Organizatorji zimskega družinskega seminarja – z desne proti levi – zakonca Obadič, Martin Bukovšek, župnik in zakonca Selak

Zimski družinski seminar v Bruslju. Potekal je v soboto, 29. februarja, v prostorih Slovenskega pastoralnega centra na aveniji Couronne 206. Ta seminar smo načrtovali kot nadaljevanje tridnevnega jesenskega družinskega seminarja, ki je potekal od 12. do 14. septembra 2014 v mlinu Thicourt v Franciji. Tudi tokrat se ga je udeležilo 13 družin iz Bruslja in Luksemburga. Ob 10. uri smo začeli srečanje z molitvijo v hišni kapeli. Zatem so starši odšli v spodnje prostore, otroci pa so začeli z delavnicami v kapeli. Uvodni impulz za starše so pripravili animatorji jesenskega seminarja, zakonca Grebenc iz Bruslja in župnik Zvone Štrubelj. Oživili smo spomin na izredno sepembrsko doživetje v mlinu Thicourt, ki je po besedah Andreja Grebenca pomenilo ponovno ustanovitev naše skupnosti. Marija Grebenc je nato spregovorila o Mariji kot vzornici naše osebne vere. Nato smo dali besedo povabljenim gostom iz Slovenije, to sta bila zakonca Obadič iz Škofje Loke. Pripadata

Marija Grebenc prepričano in iz srca o Mariji kot vzornici osebne vere

Najmlajši udeleženec družinskega seminarja vsrkava prijetno družinsko vzdušje

skupnosti fokolarov, zato sta iz svoje lastne duhovne izkušnje spregovorila o vzgoji v današnjem medkulturnem in medverskem družbenem okolju. Osrednja vrednota vzgoje je predanost, zaupanje in predvsem ljubezen. Dobro sta izzvala navzoče mlade starše, hitro se je razvila zelo živa in ustvarjalna debata. Do kosila so otroci naredili plakat ob branju kratke zgodbe o dekletu, ki je živelo in umrlo za druge. Pojedli smo, kar so starši prinesli s seboj, dodali

Vzgoja v medkulturnem in medverskem okolju ni vedno lahka stvar.

V hišni kapeli SPC v Bruslju se počutimo kot ena družina.

smo le lonc špagetov. Popoldansko delo se je začelo s kratko družinsko delavnico za starše. Po njej so starši in otroci odšli na orientacijsko igro v okolico pastoralnega centra. Igro sta si zamislila in jo izpeljala zakonca Marija in Luka Selak. Prav onadva sta povabila tudi zakonca Obadič iz Slovenije, saj se dobro poznajo. Ob 16. uri je sledila družinska sveta maša. K maši je bil povabljen tudi škofijski koordinator pastore za priseljence v Bruslju, gospod Eric Vancraynest, ki je somaševal in skupnost družin pozdravil in z veseljem nagovoril. Med mašo so otroci pod mentorstvom Andreje Čekuta predstavili svoje delo v delavnicah. Ena od rdečih niti seminarja, ki je dobro prišla do izraza med mašo, je bila povezava našega srečanja in druga etapa škofovske sinode o družini, ki se pripravlja za mesec oktober leta 2015. Na koncu maše pa še presenečenje. Obiskal nas je umetnik in čarovnik Martin Bukovšek iz Stuttgarta, ki je prav tiste dni kot umetniški akrobat nastopal v najuglednejšem bruseljskem gledališču, Theatre de la Monnai. Otrokom in staršem je predstavil nekaj čarovniških veščin. Hitro se je vzpostavila povazava, povabili smo ga, da bo svoje veščine v obliki delavnic predstavil otrokom na naslednjem, jesenskem družinskem seminarju, ki bo potekal od 11. do 13. septembra 2015, najverjetneje spet v mlinu Thicourt v Franciji, pri našem prijatelju Jožetu Kaminu.

Slovo od Zinke Globevnik, poročene Revinšek, Eisdén, 6. marca 2015. Ko matere odhajajo, bi lahko strnili slovo od mame Zinke v Eisdnu. Njen življenjepis je zgovoren, s svojim možem Stanetom in sinom Stanijem Revinškom, sedanjim predsednikom slovenskega pevskega društva Slomšek, je bila ena od ustanoviteljev slovenske župnijske skupnosti v belgijskem Limburgu.

Zinka Globevnik se je rodila slovenskim staršem, ki so šli s trebuhom za kruhom za boljše življenje. Živeli so na Louis Mercier 101 v Eisdén-Citéju, kjer je Zinka odraščala v hiši, v kateri je bila doma gostoljubna; nudila je od jabolčnika, šnopčka in klobas. Njeni starši so bili strogi vzgojitelji, njen oče je zahteval, da se v hiši govori le slovensko, v šoli, na ulici ali na vrtu pa lahko tudi nizozemsko. Osnovno in srednjo šolo je obiskovala v Eisdén-Citéju kjer je imela poljske, češke, madžarske, italijanske, flamske in slovenske prijateljice, s katerimi je občasno še obdržala stike. Kot mladenka je bila z bratom Jožetom aktivna v slovenskem društvu sv. Barbare in tam je vodila tudi slovensko šolo.

V zgodnjih 50-ih letih je zbolela za hudo pljučno boleznijo, zaradi česar je bila skoraj celo leto v sanatoriju v Liègu. Sredi 50-ih let je nato spoznala Stanka, mladega Slovenca, s katerem se je poročila leta 1955. Leto kasneje se je rodil njun edini sin Stani. Od takrat naprej je živela za svojo družino. Stanko in Zinka sta, kot ena prvih Slovencev v belgijskem Limburgu, zgradila lastno hišo, v ulici Groenstraat. Tu je družina živela srečno in ponosno več kot 40 let.

V njihovi hiši, na vrtu in pod slovenskim kozolcem, ki ga je oče Stan-ko zgradil, so bili vedno prijazno sprejeti prijatelji, znanci in sorodniki. Njeno življenje je bilo povsem v službi sočloveka, predvsem za slovensko skupnost in še posebej za društvo Slomšek. Prijateljstvo s slovenskim duhovnikom Vinkom Žakljem je bila tako tesna, da so ga imeli za člana družine.

Zinka je bila gostoljubna, prijazna in vesela, vedno pripravljena pomagati. Vedno je našla spodbudno besedo, bila je optimistična, zvesta in preprosta gospodinja, vedno skrbna za sina in moža. Več let je spremljala slovensko mladino na taborjenjih v Ardenih, pomagala je na slovenskih prireditvah, rada je sprejemala obiske iz Slovenije, nudila brezplačna prenočišča, tudi za več dni in več oseb. Njen dom je bil odprt za vse, za sosede in prijatelje, njena miza pa vedno pripravljena in pogrnjena. Nihče od nje ni odšel lačen ali žejen

Pokojna Zinka Globevnik - Revinšek

ali praznih rok. Z drugimi je delila vse, kar je imela.

Do konca je skrbela in se razdajala za sina Stanija, njegovo ženo Elisabethe in njuna dva vnuka. Obiski pri njej so bili vedno prijetni, veliko je spraševala, bila je radovedna. Leta 2000 je umrl njen mož Stanko, to je pomenilo prelom v njenem življenju. V začetku se je sama oskrbovala, pozneje ob pomoči Stanija in Elisabethe. Začele so se bolezni, in obiski po bolnicah so bili vedno pogostejši. Dobro se je držala in vedno po malem napredovala. Rojstvo njenega prvega vnuka, Noaha, ki se je rodil lansko leto, je bilo zanjo nekaj posebnega. Kljub slabemu zdravju je z vnučkom želela iti v Plopsaland, v otroško zabavišče. To je ponosno povedala tudi zdravnikom. Zadnjih šest mesecev je preživela v domu za ostarele v Genku in v bolnišnici. Vsak obisk ali telefon prijateljev in sorodnikov je bil zanjo poseben bla-

goslov, ki ji je dajal upanje na boljše življenje.

Njen sin Stani je na pogrebu v petek, 6. marca, dejal: »Točno pred tednom dni je ugasnila tvoja sveča življenja. Vse nas si imela rada, hotela si ostati med nami, še marsikaj lepega doživeti z nami. Hvala mami, omi, sestra in prijateljica Zinka!

Vse, kar smo, in kar v srcu nosimo, mami, omi, smo dolžni in zate prosimo, da večni Bog povrne ti skrbi, naj tvoja duša se v nebesih veseli.

Naj Bog povrne mami vse, kar njeno ljubeče dalo je srce, ker povrniti tega možno ni nikoli, srce moje zate vedno k Bogu molil!«
Župnik dr. Zvone Štrubelj

FRANCIJA

PARIZ

Prešernov dan – slovenski kulturni praznik redno praznujemo v slovenski skupnosti v Parizu. Letos je ta praznik priredilo Društvo Slovencev v Parizu v nedeljo, 8. februarja, v dvorani Slovenskega doma. Praznovanje obletnice smrti največjega slovenskega pesnika, Franceta Prešerna, smo začeli s sveto mašo v kapeli svetega Križa, ki jo je daroval župnik Alek Zwitter za domovino, za vse rojake v Parizu, v domovini in po svetu. Mašnik je v pridigo vpletel tudi misli o kulturi: »Nekateri mislijo, da lahko v božjem imenu potlačijo človeka. Drugi mislijo, da lahko v imenu človeka potlačijo Boga. V krščanstvu pa sta

ljubezen do Boga in ljubezen do človeka neločljivi. Zato se tudi vsaka pristna človeška kultura odpira k presežnemu, k neizrekljivemu Bogu, in obratno, vsaka duhovnost v Bogu želi svoje utelešenje v človeški kulturi. Tako vera in kultura nista tekmiči, ampak zaveznici.« Mašni obred je tokrat popestrila častna gostja dneva, pevka in pripovedovalka gospa Ljoba Jenče, ki je med mašo zapela »Leži, leži ravno polje« (Gorenjska) in »Ore ti triji krajave« (Rezija).

Po maši smo docela napolnili dvorano doma. Praznovanja so se udeležili številni pariški rojaki in njihovi prijatelji z otroki, med njimi tudi veleposlanica RS v Franciji gospa Veronika Stabej in veleposlanik RS pri OECD gospod Iztok Jarc s sopro-

Župnik Alek Zwitter med sv. mašo v kapeli Svetega križa v Slovenskem domu. Bratca Maxi in Simeon Valant ministrirata, s kitaro v roki čaka bogoslovec Marko Pavlič na svoj nastop.

Kakšne gradove bodo gradili naši otroci s svojo plodno domišljijo?

Ema in Elena pojeta in recitirata o dežju.

go. Pridružila se nam je tudi Marija Sotosek-Chaigne, podpredsednica društva Touraine-Slovenie.

Že dalj časa Društvo Slovencev v Parizu prireja kulturni program Prešernovega dne, s posebnim poudarkom na geslu »Govorim, pojem in berem tudi slovensko«, z namenom, da privabi otroke posrednega in neposrednega slovenskega porekla v objem slovenske kulture in jim vzbudi željo po učenju slovenskega jezika in zanimanje za slovensko kulturno blaginjo. Zato je tudi tokrat kulturni program potekal v izmeni nastopov otrok in gostje, gospe Ljobe Jenče. Značaj obeh nastopov je bil precej različen. Po eni strani smo doživeli nastop vrhunske umetnice, po drugi pa smo cenili trud naših najmlajših, pri katerih se vsaka izrečena slovenska beseda izkrca kot dragoceni biser, ki ga najdeš po dolgem in napornem iskanju. Prisotni so razumeli, da se v tem prepletanju dveh različnih izvajanj zlivajo natresena neobogljena semena z najboljšim napojem slovenstva, da bi z rastjo le-teh omogočil trajnost slovenskega izročila v tujini.

Za uvod v proslavo je Ljoba Jenče recitala Prešernovega »Povodnega moža« in v nadaljevanju ljudsko pesem o Jerici, ki jo je ugrabil divji mož. Pri nastopu umetnice sta prepoznavna nebo in zemlja naših prednikov. Svoje doživljanje, ki ga poda v besedi, ter njen mehki in očarljivi glas pripomoreta, da je poslušalec v hipu zajet v lepoti besedne umetnine. S pripovedovanjem nam je gostja približala skrivnosti slovenske domačnosti in lepote njene kulturne zakladnice. Na človeka je njen nastop deloval kot balzam.

Čar pripovedi je osvojil najprej otroke, ki so z umetnico risali nevidne hiše v zraku in spremljali klopotanje »Lesarjevega mlinca«. Odrasle je nagovorila z recitalom »Lepa Vida«, na kar je umetnica znala prenesti modrost »Mita o stvarjenju sveta«, nato pa še dar ravnovesja »Ribe Faronike«. Prisluhnili smo tudi zabavljivi pripovedi o goljufivem Tomažu, ki je smrt v sod zaprl. Za njim pa smo doživeli še osvežitev poguma zelenega Jurija in zgodbo o Petru Klepcu. Za neslovensko govoreče goste je v izredni ubranosti in to-

Podelitev priznanj Karlu Proseni (levo) in Marjani Slaviču (desno). Predsednica Društva Slovencev v Parizu Ana Stegu Vičič (levo) in druga podpredsednica Društva Lucie Škrjľ Fernandes.

Skupinska slika vseh, ki so tako ali drugače sodelovali pri proslavi. Poleg blagajnika Društva Slovencev Janeza Avsca je na fotografiji župnik Alek Zwitter, veleposlanica Veronika Stabej, pripovedovalka Ljoba Jenče, gospa Ana Stegu Vičič, prevajalka Liza Japelj Carone in Marjan Slavič s harmoniko.

plini v francoščino prevajala gospa Liza Japelj Carone. Ob spremljavi harmonikaša Marjana je Ljoba Jenče za konec skupaj z zbranimi zapela nekaj pesmi iz svojega obširnega repertoarja.

Društvo Slovencev v Parizu je izrabilo priložnost slovenskega državnega praznika, da počasti člana odbornika Karla Proseno in častnega predsednika Društva Marjana Slaviča ter jima s podelitvijo društvenega priznanja izrazi zahvalo za prizadevno in vztrajno ohranjanje živega izročila slovenske pesmi v slovenski skupnosti v Parizu.

Praznovanje bi ne bilo popolno, če ga ne bi zaključili v prijateljskem pogovoru in s kozarcem rujne kapljice. Na razpolago pa je bila tudi dobro pripravljena slovenska kuhinja. Radodarna člana Cvetka in Josip Kazalac sta poskrbela za divjačinski golaž, odborniki Društva Slovencev pa so pripravili še obilo drugih dobrot in sladice. Zahvaljujemo se tudi Angelci in Lojzetu Vidmarju, ki sta prenočevala gospo Ljobo Jenče ves čas njenega bivanja v Parizu. Za uspeli večer se prisrčno zahvaljujemo vsem članom in odbornikom Društva, ki so »zavihali« rokave in pristopili na pomoč za pripravo pridelitve. Nikoli se ne bomo mogli dovolj zahvaliti učiteljem, ki se trudijo, da bi naši najmlajši ohranjali slovenščino. Naša hvaležnost gre torej vama, Katarina in Maksimiljan Valant. Dogodek je finančno podprl Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu. In ob koncu še prisrčen boglonaj Ljobi Jenče za njen očarljiv nastop!

JaZ

Slovo od Luciena Nikolicha

23. januarja 2015 smo pospremili k zadnjemu počitku 88-letnega rojaka in prijatelja Luciena Nicolicha (Nikoliča). Pogrebna maša je bila v Maisons Alfort, v njegovi »doma-

či« cerkvi Srca Jezusovega (Sacré Cœur). Lucien Nicolich se je rodil v Trstu leta 1926. Leta 1955 se je poročil v romarski cerkvi Marijinega vnebovzetja na Repentabru pri Trstu, z Ljudmilo Regent, tržaško Slovenko. Novoporočenca sta takoj odšla v Francijo, kjer sta si ustvarila dom in družino. Bila sta povezana vseskozi s slovensko katoliško misijo in duhovniki. Gospod Ignacij Čretnik je vedno rad zahajal na posvet in klepet k njima. Gospa Ljudmila je bila sodna prevajalka za Pariz in okolico in je marsikomu pomagala s prevajanjem pri urejanju dokumentov in raznih zadev. Rodila sta se jima dva otroka – sin Jean Pierre in hčerka Christine.

Gospod Lucien je bil ob prihodu v Francijo zaposlen v administraciji. Kot šef osebja je z veseljem zaposlil marsikaterega Slovence. Občasno se je lotil tudi ročnih poklicev.

Vse življenje je vztrajno in z velikim navdušenjem izpopolnjeval svoje znanje zgodovine; predvsem o zgodovini svojih krajev in obeh svetovnih vojnah. Ko smo se srečevali, nam je pripovedoval drobne zanimivosti, ki jih težko najdeš v knjigah.

Ko je odšel v pokoj, se je zanj začelo novo obdobje izobraževanja na pravni univerzi v Parizu za nov poklic, postal je ekspert zavarovalniških zadev. Po kratki, a hudi boleznici je umrl 19. januarja.

Gospa Ljudmili in njenim izražamo iskreno sožalje. Luciena se bomo hvaležno spominjali in bomo molili zanj. Naj počiva v miru in naj mu bo zemlja njegove druge domovine lahka.

Pokojni Lucien Nicolich

FREYMING-MERLEBACH

80-letnica Marije Erjavec

Vsredo, 5. februarja, smo po končani seji odbora čestitali Mariji Erjavec za njen jubilejni praznik:

Draga Marija, želje nas vseh tukaj zbranih se vračajo k tvojemu življenjskemu prazniku, ki si ga praznovala že v mesecu decembru. Misli si, da nam boš ubežala. Toda danes smo te ujeli.

Pred 80 leti, 7. decembra 1934, sta tvoja starša hvalila Boga za tvoje rojstvo in te srečna položila v zibelko domačega ognjišča v Dišeci vasi pri Šmihelu na Dolenjskem.

Marija, 80 let je od takrat. Lepa je tvoja pot. Bogu smo hvaležni za mi-

čevala vse, ki so ti dragi in te imajo radi.

Sledila je nedelja, 8. februarja, drugo celodnevno srečanje leta. Z veseljem smo se zbrali po sveti maši v dvorani, ki se je napolnila z gosti. Ob vstopu so nas prijetno pozdravile melodije muzikantov Gilberta in Dominika. Razpoloženje je takoj potrdilo, da se nam obeta vesela pustna nedelja, saj stremimo, da se tradicije in običaji ohranjajo in spominjajo na preživete pustne dni, kjer veselje živi, in to je naš domači kraj Slovenija.

Izvrstna muzikanta sta uspela pritegniti in razveseliti vso občinstvo in dobra volja je objela vsa srca. Popustili so boleči udje in revmatizem je bil pozabljen za nekaj ur ob valčkih in polkah. Prisrčno so navdušile pu-

Čestitke zvesti Mariji Erjavec za 80 pmladi na misiji v Merlebachu

lost tvojega življenja, ki ti ga je poklonil in ob tem podaril priložnost tvojim najdražjim, da so te ob tvojem prazniku presenetili, ti pripravili izredno domačo slovesnost, kot se spodobi za ta častitljiv življenjski praznik. Marija, vse to si si zaslužila s svojim dobrotnim srcem ljubeče matere sina Romana in hčerke Christiane ter vnukov, ki so v ponos stari mami.

Danes si med nami. Želim se ti zahvaliti v imenu društva za zvestobo, ki smo jo deležni ob vsakem srečanju. Priskočiš na pomoč pri vsakem delu, ki nam ga nalaga Slovenski dom, že od vsega začetka, odkar smo vpeljali celodnevna srečanja leta 1983. Velik del zahvale pripada tudi tvojemu soprogu Janezu, ker brez njegove pomoči in njegove desne roke bi s težavo priskočila na pomoč ob potrebah. Vidva sta zares naša velika dobrotnika pri društvu. Ljubi Bog naj vama stotero poplača za vajino dobroto.

Danes bom rekla hvala, Marija, za vse. Besede so skromne, ampak verjemi, da prihajajo iz iskrene hvaležnosti. Želimo si, da boš še dolgo prisotna med nami z dobro voljo in svojim prijetnim značajem osre-

bliko tipične maske. Ob žrebanju, katera naj bi bila najlepša, je nastala težava. Nagrade je bilo težko porazdeliti, ker bi pripadala prva vsaki izmed njih.

Veselo razpoloženje je trajalo do poznega večera in vsak izmed gostov je odnesel s seboj košček dobre volje in morebitni spomin na pustovanje v letih mladostnega življenja. Treba je priznati, da dobra volja in veselje nimata meja in vse, kar razveseli srce, je prijeten spomin.

Jožica Curk

»Slika z okvirjem« je odprla pustno povorko na misiji.

Gilbert in Dominique sta poskrbela za pustno glasbeno vzdušje.

Glavna jed pustne nedelje je bila gorenjska nedeljska prata.

Nekateri so zaradi odličnosti mask bili do konca neprepoznavni.

Vsi slovenski rojaki iz Francije, Nemčije in sosednjih dežel, lepo vabljeni na letošnjo 80. obletnico slovenskega romanja, 1. maja, k Mariji Pomagaj v Habsterdick.

Ob 15.30 sprejem škofa Jean-Christopa Lagleiza iz Metza v slovenski kapeli sv. Jožefa v Merlebachu in krajši pozdravni koncert pevskega zbora Jadran.

Sledil bo nagovor škofa navzočim, pete litanije in blagoslov z Najsvetejšim.

Slovesno somaševanje slovenskih in francoskih duhovnikov bo ob 10. uri v Habsterdicku vodil g. Alek Zwitter.

Kava v sproščenem vzdušju s škofom. Prosim, da vašo navzočnost, za katero se vam vnaprej zahvajujem, po možnosti potrdite na 03 87 01 07 01.

Delegat Jože Kamin

NEMČIJA

AUGSBURG

Kulturna prireditev v Ravensburgu in Augsburgu

Slovenci se vsako leto spomnimo našega velikana rimane besede, dr. Franceta Prešerna. Njegov smrtni dan osmega februarja je razglašen za državni praznik in dan slovenske kulture. V Ravensburgu je bila kratka prireditev v soboto, 7. februarja, zvečer po maši. Nežka Kljaič je v dvorani prebrala par Prešernovih pesmi, Jože Erjavec pa je s harmoniko spremljal ljudske

narodne, ki so jih z veseljem prepevali vsi zbrani v dvorani. Že naslednji dan, v nedeljo, 8. februarja, pa sta v Augsburgu pripravila in izpeljala bogat kulturni program župnijski pevski zbor in folklorna skupina Drava. Domačim pevcem in plesalcem so se pridružili tudi gostje iz Ulma. V uro in pol trajajočem programu je bilo moč prisluhniti kar nekaj slovenskim zborovskim pesmim, razmišljanju o kulturi, recitaciji Prešernove Od železne ceste in si ogledati splet slovenskih folklornih plesov. Po uradnem kulturnem delu je sledi-

lo prijetno druženje, ki se je zavleklo pozno v noč.

R. K.

Veselo pustno rajanje v Augsburgu

V soboto, 14. februarja, je potekalo v Augsburgu Lechhausen v dvorani nemške župnije svete Elizabete tradicionalno slovensko pustovanje. Dogodek je organiziralo Slovensko kulturno in športno društvo Drava Augsburg.

V okusno okrašeni dvorani je za veselo razpoloženje skrbel družinski

trio Pogladič iz Vojnika, ki je pred leti že nastopil v Augsburgu. Trio je igral narodnozabavne in zabavne skladbe in poskrbel tudi za zabavni program. Že kot vsako leto doslej je tudi tokrat nastopilo nemško pustno društvo Lechana, ki je za letos pripravilo program z naslovom Abenteuerland (dežela pustolovščin). Gre za glasbeno-plesni spektakel, v katerem sodeluje približno 25 nastopajočih ter ga spremlja živahna razsvetljava. Nastop je bil paša za oči in ušesa ter spodbuda za pustne fantazije. Moderator pro-

Vsi so prisluhnili branju Prešernovih pesmi v Ravensburgu

Vsi nastopajoči v Augsburgu

Pustno rajanje ob živahni glasbi

grama je izbranim posameznikom podelil priznanja društva – pustne kolajne. Dobitniki so bili Slovenci in Slovenke, ki s svojim delovanjem v društvih prispevajo k ohranjanju kulture in slovenske besede. Moderator je predstavil tudi »princa« in »princeso«.

Na pustni zabavi so organizatorji društva Drava izvedli izbor treh najboljših pustnih skupin in jim podelili simbolične nagrade, s pripombo, da bi si vse maske pravzaprav zaslužile nagrado.

Prireditve so se udeležili rojaki iz Augsburga, Münchna, Ulma, Kemp-

tna, Oberstdorfa in drugod. Prišli pa so celo iz Stuttgarta. Marljivi organizatorji so poskrbeli tudi, da smo se lahko podprli z dobro večerjo in zlahotno kapljico.

Marko Cerar

Slovo Borisa Bizjaka

Veliko število slovenskih rojakov je v torek, 24. februarja, v Augsburgu pospremlilo k večnemu počitku pokojnega Borisa Bizjaka. Dvojezični pogreb je vodil župnik Roman Kutin. Domači pevski zbor, okrepljen s pevci iz Ulma, je sopevcu v slovo prepeval v vežici in ob grobu.

Boris Bizjak se je rodil 13. novembra 1941 v Osijeku na Hrvaškem, kamor je bila družina izseljena ob začetku druge svetovne vojne. V domači kraj Maribor se je lahko vrnila šele po koncu vojne leta 1945. Boris je bil edini otrok. V Mariboru je odraščal in se po končani osnovni šoli izučil za strugarja. Zaposlitev je našel v tovarni avtomobilov Maribor (TAM). Po odsluženem vojaškem roku se je poročil z izvoljenko Anico 14. novembra 1964. Kmalu sta se mlada starša razveselila rojstva hčerke Brede. Septembra leta 1965 se je Boris podal v Nemčijo, v Augsburg, da bi svoji družini omogočil boljši kos kruha. Zaposlitev je našel v podjetju MAN. Čez eno leto in pol sta za njim prišli tudi žena Anica in hčerka Breda. Tu je delal do svoje upoko-

reševal križanke. Dokler so bili starši živi, jih je z družino pogosto obiskal v Sloveniji. Z ženo Anico sta bila tesno povezana s slovensko župnijsko skupnostjo in sta vedno pomagala, kjerkoli je bila pomoč potrebna. Oba sta redno prihajala k pevskim vajam in bila zvesta člana pevskega zbora. V mirno dobo po upokojitvi se je v Borisovo življenje leta 2010 vtihotapila neozdravljiva bolezen, ki jo je sicer sprejel, a se ji ni do konca vdal. Zaupal je v zdravniško pomoč in se boril za življenje do zadnjega diha. Ob tem mu je stala ob strani, ga bodrila in zanj skrbela nadvse požrtvovalna žena Anica. V nedeljo, 1. februarja 2015, mu je težka bolezen izpila še zadnjo človeško moč. Srce se je umirilo in Boris je za vedno zaprl oči. Na predvečer svojega odhoda je okrepcan z zakramentom bolniškega maziljenja in prejmem svetega obhajila pripravljen dočakal srečanje z gospodarjem večnega življenja. Prečiščen v trpljenju sedaj v večnosti gleda Boga. On, v katerega je veroval, ga je gotovo bogato poplačil za vse dobro, ki ga je na zemlji storil.

R. Kutin

jitve leta 2001. Boris je bil ljubeč in skrben mož in oče ter marljiv delavec in prijeten človek. Rad je bral in

BERLIN

Naša skupnost se ravno v tem lepem postnem času še posebej rada zbira k sveti maši. Skupaj se veselimo in drug drugemu pomagamo, kako bi nekaj naredili za skupno dobro. Lepo je videti, ka-

Berlin

prostorih, ki jih imamo na razpolago. Če kdo manjka, ga zelo pogrešamo in mu želimo, da bo naslednjik lahko z nami. Vse čestitke njim, ki pripravijo pogostitev, saj tako okusimo vse mogoče slovenske in nemške dobrote. Iskrena hvala krajevni cerkvi in mežnarici Katarini, ki nam gre tako na roko.

HAMBURG

Hamburška skupnost raste iz srečanja v srečanje na podlagi prijateljstva z mnogimi drugimi skupnostmi. Tako je naša skupnost povezovalni člen vseh, ki radi pridejo k naši maši in se radi družijo z nami ob dobri hrani, pijači in odlični glasbi, ki jo vrtil naš neutrudni »minister za zabavo« Marjan Jurič. Tudi ponedeljek vsi težko pričakujemo,

ko si verniki pomagajo pri prirejanju osebnih praznikov, ki jih vedno znova po maši slavimo. Ti dogodki nas držijo skupaj.

ASEL

V Aslu se skupnost čvrsto drži skupaj. Po maši smo vedno srečni in zadovoljni skupaj v prelepih skupnih

Asele/Hannover

Asele/Hannover

Hamburg

gremo na skrbno pripravljene izlet s strani naše predsednice Vere Seme. Tako nas vedno zaznamujeta ta dva

dneva za ves mesec do naslednjega srečanja.

Župnik Dori

ESSEN

Vsi opažamo, kako hitro beži čas, kajne? Mnogi ugotavljajo, kako hitro so spet prišli dnevi, ko na svojih plačilnih karticah nimajo pozitivnega stanja – zlasti v domovini, jaz pa ugotavljam, kako hitro je mesec naokoli in me skrbi, kaj naj zanimivega napišem o naši župniji za Našo luč. Včasih celo dobim pohvalo za kakšno preprosto poročilce. Sem hvaležen, da ne slišim kakšnih hudih negativnih kritik. Sicer pa, saj življenja v župniji ne kroji in ne ustvarja župnik sam, ampak skupaj z njemu zaupanimi rojaki - verniki. Kakor je to v vsaki družini. In mi smo velika družina, ki prebiva na območju petih nadškofij.

Osmega februarja smo se pri maši zbrali v nekoliko večjem številu. Bili smo povabljeni k praznovanju dneva slovenske kulture. Ne morem reči, da tale praznik našim rojakom pomeni kaj več. Veseli smo bili, da smo se po maši lahko zbrali v župnijski dvorani, kjer je srečanje potekalo po našem običajnem sporedu. Najprej kavica in pecivo. Nato smo prebrali nekaj Prešernovih poezij in še nekaj pesmi Toneta Pavčka. Za to je poskrbel naš upokojeni profesor slovenščine Dušan Čegovnik in članice naše skupnosti.

Prijazen pogovor je vedno prijeten. Ko sem malo povpraševal glede mnenja, ali naj še prirejamo takšna srečanja glede na to, da nas je vedno manj, so bili odgovori, da so vsi nav-

zoči zadovoljni in veseli, da se kdaj dobimo in naj torej kar ostane tako. Nabirka pri maši in prostovoljni darovi so bili namenjeni za isti namen, kot ga je imela letošnja Pustna sobotna iskrica v organizaciji Radia Ognjišče – za gradnjo šole misijonarja Janija Mesca na Madagaskarju. Skupaj s skupnostjo iz Hildna, kjer je bila maša 15. februarja, smo zbrali 350 €. Kar lepo in – Bog lonaj vsem darovalcem.

MOERS

22. februarja je naš zbor Slovenski cvet povabil rojake k sveti maši in prireditvi ob dnevu slovenske kulture v cerkvi sv. Jožefa. Bilo je lepo zborovsko in ljudsko petje. Prav lepo doživetje prve postne nedelje. Po maši so bile recitacije Prešernovih in Pavčkovih poezij ter nekaj narodnih in domoljubnih pesmi nam je podaril ta odlični zbor pod vodstvom Iztoka Kešpreta. Nato je sledilo še srečanje v bližnjem don Boskovem domu. Člani zbora Slovenski cvet ne znajo drugače, kot poskrbeti za zares bogato postrežbo.

ESSEN

Ob svetovnem dnevu žena smo 8. marca združili tudi praznovanje dneva mater in očetov – dan staršev. Na sestanku slovenskih društev in slovenske župnije smo se bili dogovorili, da se bomo tokrat pridružili

Slovenskemu društvu Bled v Essnu. Najprej smo imeli običajno sveto mašo v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Altenessnu. Mašo je izredno polepšal in obogatil zbor Slovenski cvet. Ob njihovi podpori je bilo tudi ljudsko petje seveda veliko bogatejše. Zelo je bil navdušen tudi naš novi organist Davorin Starec, ki je na orglah spremljal ljudsko petje. Minilo je eno leto, odkar je iz Trsta prišel med nas. (Kadar pa je on zadržan, ga z veseljem zamenja naš več kot štiri desetletja zaslužni organist Geza Geber.)

Pri tej maši so bili navzoči rojaki tudi iz oddaljenih krajev v premeru 200 km iz škofij Essen, Münster, Paderborn, Aachen, Köln. Vedno smo veseli takšnih skupnih praznovanj.

Po maši smo se odpeljali v prostore društva Bled na Hesslerstrase. Faranke iz raznih skupnosti so prispevale mnogovrstno pecivo, ki je bilo ob kavici na voljo vsem gostom. Prireditelji so morali postavljati dodatne mize in stole. Tudi tukaj je zbor Slovenski cvet zapel nekaj pesmi. Bilo je poskrbljeno za odlično kosilo in lepo vzdušje.

Gospod Rudi Zdovc je poskrbel, da so vse gospe dobile vrtnico in bomboniero.

Članom društva Bled se zares lepo zahvaljujem za gostoljubnost in za vse požrtvovalno delo! Posebej lepo se mi zdi, da smo lahko praznovali skupaj – Društvo Bled in župnija.

Župnik Lojze Rajk

Altenessen – ob dnevu staršev

Ob dnevu slovenske kulture v Essnu

Slovenski cvet ob dnevu slovenske kulture

V Wettru 28. februarja 2015

FRANKFURT

Ker je letos velika noč razmehroma zgodaj, je bil seveda temu primerno dosti zgodaj pustni čas ter sama pustna sobota, ko imamo v slovenski katoliški župniji že vrsto desetletij pustovanje. Letošnje bi bilo že petinštirideseto, a je eno pred desetletji izpadlo ob smrti takratnega župnika Prijatelja.

Na letošnjem pustovanju, 14. februarja, v Frankfurtu, ki ga je nekaj deset ljudi začelo z nedeljsko mašo, so nam igrali muzikanti **ansambla Kolovrat** iz Ljubljane in okolice. Potovanje do Frankfurta je kar dolgo, zlasti še, če ga zaustavijo nesreče ali drugačni zastoji na cestah. To so izkusili tudi muzikanti, ki so, hvala Bogu, srečno in pravočasno prispeli k nam in tudi domov. Število obiskovalcev v zadnjih nekaj letih ne preseže številke sto. A tudi letošnje vzdušje v dvorani cerkve Svetih apostolov je bilo res lepo in veselo z mnogimi lepimi in domišljenimi maskami; nekaj smo jih tudi letos nagradili. Prvo nagrado, večerjo za dve osebi, si je prislužila skupina **Sneguljčica in palčki**, drugo, enoletno naročnino za Našo luč, pa muca. Manjše nagrade pa so dobile še druge tri nagrajene maske.

Tudi daljna Mehika je bila prisotna.

Ana Marija

Sneguljčica in njenih pet palčkov

Plesalki sta imeli opravka s policistom.

Priložnosti za ples, dobro in okusno hrano ter pogovor je bilo dovolj. Za večino pot na pustovanje ni bila zelo

dolga, od nekaj deset do sto kilometrov; so pa nekateri zato prevozili kar nekaj sto kilometrov. Po obračunih je ostalo še nekaj malega dobička, ki ga bomo skupaj s postnimi darovi tudi letos namenili karitativnim ustanovam v domovini.

Seveda smo postni čas začeli na pepelnico s spokornim dejanjem pepeljenja in mašno daritvijo; kljub večernim težavam s prometom za prihod se nas je vseeno nekaj zbralo v kapeli kletincev.

Na letošnji 22. februar sta praznovala **zlati zakonski jubilej Julijana in Josip Mihalič** iz Mainza. Pred 50

leti sta se poročila pri Sv. Martinu na Muri na Hrvaškem, bivališče imata sicer tudi v Mariboru, živita pa v Mainzu, kamor prihajta tudi k slovenski maši. Dve hčeri sta se rodili v njuni družini, ena od njiju živi v Španiji. V nedeljo, 8. marca, pa smo ta njihov jubilej praznovali tudi v skupnosti v Mainzu tako pri zahvalni maši kakor po maši pri mizi v prostorih bližnjega škofijskega glasbenega centra. Naj jima telesno zdravje tudi v prihodnjih letih služi, tudi zaradi pričevanja o zakonskem in družinskem življenju v današnjem času.

rem

Dvorana je bila kar dobro napolnjena.

Zlatoporočca Julijana in Josip Mihalič z vnukom in župnikom

MANNHEIM

Prišel je čas, ko bomo namesto poročil o imenitnih prireditvah vse pogosteje morali poročati o slovesih s tega sveta in zmanjševanju slovenske skupnosti. V februarju sta nas zapustila kar dva zvesta člana in vernika.

Pokojni Slavko Kramar iz Vöhrenbacha

Slavko Kramar je v začetku februarja omagal od težke bolezni in se okrepljen z zakramenti preselil k Bogu v srečno večnost, kjer ni več bolečine, ne žalosti. Rodil se je leta 1943 v verni prekmurski družini v Dolnji Bistrici. Izučil se je za dobrega zidar-

ja in že z dvaindvajsetimi leti odšel v Nemčijo, saj v Prekmurju ni bilo dovolj dela. V Vöhrenbachu v Schwarzwaldju je spoznal rojakinjo Micko Zadravec, s katero sta se leta 1969 poročila. Rodili so se jim trije otroci, ki ohranjajo prijaznost, gostoljubje in vernost, ki so jih dobili od staršev. Kmalu je Slavko ob pomoči Micke sezidal lepo hišo. Poleg zidarskega poklica je imel veselje še z ribnikom, ki ga je vzel v najem, da si je tam z ribolovom v tišini lahko malo spočil.

Za Prekmurce je znano, da so zelo navezani na verno domače Prekmurje, zato imajo v tujini veliko domotožje in se mnogi zelo težko živijo v drugačno okolje z drugačno tradicijo. Posledica tega pa je, da jih kar precej preneha redno hoditi k maši. Pokojni Slavko se svoji vernosti ni izneveril. Kljub ljubezni do rodnega Prekmurja se je znal vklju-

čiti v versko življenje v Vöhrenbachu. Prav posebej pa je zelo rad prihajal k slovenski maši in bil rad v naši družbi tudi po maši. Če ga ni bilo, smo vedeli, da je ali v Prekmurju ali pa težko bolan. Ko se je pred dvema letoma pojavila težka bolezen, je bila v bolnici njegova prva želja, da bi prejel zakramente sv. spovedi, sv. obhajila in sv. maziljenja, saj se je

zavedal, da ima vsako dejanje, tudi zdravljenje, uspeh samo, če je prisoten božji blagoslov. Ko si je malo opomogel, je lani v jeseni z vso družino še enkrat obiskal rodno Prekmurje. In ko je bolezen nanj še huje pritislila in ni več mogel k slovenski maši, je prosil za obhajilo v bolnici in nazadnje še po slovenski maši zvečer pred smrtjo. Od njega smo

Slavko Kramar pred nekaj leti po slovenski maši

se poslovili z mašo in nato na pokopališču ob veliki množici nemških in slovenskih prijateljev. Velika cerkev v Vöhrenbachu je bila bolj polna kot ob nedeljah. Hvaležni za njegov zgled vernosti in ljubezni do domovine mu želimo, da se pri Bogu spočije od trpljenja in uživa večno luč.

Dr. Jošt Žabkar je konec letošnjega februarja v triinosemdesetem letu umrl v Heidelbergu. Rodil se je leta 1932 v Ljubljani, otroška leta je preživel na Jesenicah. Po prihodu Nemcev se je družina umaknila v Ljubljano in nato v Rim, kjer je Joštov starejši brat Jože študiral cerkveno diplomacijo. V Rimu je Jošt napravil dva razreda gimnazije, po koncu vojne se je z družino preselil v Gorico in tam končal gimnazijo na slovenski gimnaziji. V Rimu je nato zaključil študij filozofije na papeški univerzi Gregorijani. Študij je nadaljeval še v Innsbrucku ter ga leta 1965 zaključil z doktoratom iz filozofije in italijanske književnosti. Za nekaj let se je spet preselil v Rim, kjer je dobil službo v vatikanski knjižnici. Po poroki z Ano Šturm leta 1967 je že naslednje leto postal profesor romanistike in italijanske književnosti na univerzi v Heidelbergu. Tu sta se zakoncema Žabkar rodila dva otroka, Borut in Dunja. Z veseljem je dočakal prvo vnukinjo in nato še dva vnuka, ki so

mu v času hude bolezni pripravili sicer redke nasmešek na ustnicah.

Profesorja Žabkarja smo poznali kot moža globoke vere in zavednega Slovenca. Bil je spoštovan in priljubljen med študenti in med Slovenci. Rad je zahajal v slovensko družbo in se ni sramoval družiti s

*Pokojni dr.
Jošt Žabkar iz
Heidelberga*

preprostimi ljudmi. Bil je nepogrešljiv član male slovenske skupnosti v Heidelbergu. Pri slovenskih mašah je z razločnim glasom pri molitvah in petju potegnil za seboj še ostale, bolj boječe glasove. Ko ga je bolezen privezala na invalidski voziček in na posteljo, je to pomenilo tudi zaton male slovenske skupnosti.

Od pokojnega dr. Jošta Žabkarja smo se v Heidelbergu poslovili v soboto, 28. februarja, pokopan pa je bil teden dni pozneje v Gorici. Vernemu in zavednemu Slovencu dr. Joštu Žabkarju smo hvaležni za njegovo sodelovanje pri slovenskih mašah, v slovenski skupnosti in za dokončen zgled kristjana. Naj se tudi s pomočjo naših molitev spočije pri Bogu, v katerega je trdno veroval.

J. M.

je vedno kristjanova prva želja, ostati moramo budni in iskati moč tudi v molitvi. Vsaka življenjska odločitev mora zoreti v molitvi. Tudi težave prenašamo drugače, če molimo.

Križ je naložen vsakemu od nas, nihče pa ni prisiljen hoditi za Kristusom. Vsakemu je to dano na izbiro. Za to hojo se je treba večkrat odločiti. Duhovna obnova je namen, da ugotovimo, če je naše odločanje resno ali le polovičarsko. Treba se je znati tudi odpovedovati samemu sebi in najti novo središče. To pa je Kristus, ki je merilo, ob katerem se odločam.

Svobodno, pogumno in z veseljem hoditi za Kristusom prinaša veselje, ki bo ob koncu postnega časa za vsakogar od nas prineslo blagoslov velikonočnega vstajenja.

Gospodu škofu Pirihi hvala za bogastvo te postne obnove.

Dr. Gabrijela Gerber-Zupan

Duhovne obnove na začetku svetih časov, adventa in posta, so že dolgoletna tradicija v münchenski skupnosti. Tradicije se sčasoma obrabijo. To se pozna tudi v naši skupnosti, če presojamo po številu udeležencev. Z drugega zornega kota zveni drugače, če zapišemo, da smo se morda nekoliko obrabili mi ljudje. Nikoli ni bilo sicer množičnega odziva, vendar je osip v zadnjih letih zaznaven. Gotovo je, da je nekaj nekdaj zvestih udeležencev ostarelo in ne morejo priti. Je pa tudi res, da ta oblika za rast v osebno duhovno življenje ne zbudi več zanimanja med mlajšimi farani. In vendar nadaljujemo, ker je še vedno čutiti željo po tem duhovnem poglobljanju vsaj v manjšem krogu vernikov. To ima smisel, kljub temu da je trenutno skupina zainteresiranih manjša. Bogastvo duhov-

nih spodbud je dobrodošlo vsaj za ta manjši krog. Preko ljudi, zainteresiranih za vero in življenje po njej v sedanjem času, pa se bogati vse občestvo. Kar človek prejme, lahko da naprej drugim. Če ni nič iskal, ni nič prejel, in nima dajati ničesar svežega, življenjsko prepričljivega za danes. O tem se pogovarjamo v vseh farnih telesih in s posameznimi farani. Tako bomo tudi v prihodnje nadaljevali s to obliko, obenem pa iskali nove načine za evangelizacijo naše skupnosti. Pri tem nam bo lažje, če nam boste farani povedali, kaj potrebujete.

Svetopisemska skupina. To je druga oblika izobraževanja v veri in s tem duhovnega poglobljanja. Skupina se srečuje vsak mesec enkrat. Navadno na drugo nedeljo v mesecu po maši, če pa je kakšna ovira, se premakne na naslednjo. Nastal je manjši krog ljudi, ki je v enem letu dokaj podrobno spoznal prvo Mojzesovo knjigo. Ta govori o začetkih človeštva, o usodnem padcu v neposlušnost Stvarniku in o načrtih odrešenja, ki jih je Bog zastavil tam, kjer je našel človekov odziv. Poklical je Abrahama in njegov rod, da bi po njem pripravil odrešitev vsemu človeštvu. To so zanimive zgodbe, ki jih deloma poznamo iz nedeljskih beril ali se jih kot zgodbic spominjamo iz veroučnih let. Vendar je nekaj povsem drugega, ko te zgodbe začnemo prebirati in razlagati kot našo življenjsko zgodbo. Potem to ni več zgodba iz knjige. Postane zgodba, ki jo živimo danes. Je naše življenje z Bogom, ki vsebuje vse moje in naše odklone od Boga, obenem pa vsa pota našega vračanja k njemu. Tako branje Svetega pisma postane manj zanimiva zgodba iz preteklosti, ampak dogodek življenja, ki ga živimo.

MÜNCHEN

Postna duhovna obnova. Prve dni postnega časa, od 20.–22. februarja, nas je obiskal upokojeni koprski škof msgr. Metod Pirih in vodil v župnijskem domu postno duhovno obnovo. V tridnevnem programu premišljevanj nam je odpiral bogato duhovno zakladnico 40-dnevnega postnega časa. To je čas pokore in čas preнове. Pozorni moramo biti na znamenja v našem življenju, ki se izražajo v naših čustvih. V svetem bogoslužju imamo veliko znamenj. V postnem času nas Bog še posebno nagovarja in nam s svojo prisotnostjo daje čas milosti in rešitve. Sodelovanje z Jezusom nas

duhovno razsvetljuje, dviga in prenavlja. 40 dni Bog kliče k odrešenju. Kaže nam pot, kako prečistiti srca in najti pot do božje milosti.

To naj bo tudi čas dobre volje in veselja nad življenjem. Vsak od nas je v božjem načrtu in tega se je potrebno veseliti. Premišljevanje ob odlomkih iz Svetega pisma nam je pokazalo, koliko veselja lahko vsak dan doživimo, če delamo dobro tudi za druge. Kjer ni veselja, tam je malo življenja.

Božja beseda v Svetem pismu je učinkovita in živa, treba jo je z zanimanjem brati in se po njej odločiti. Božja beseda vedno nagovarja osebno, velja meni, me spodbuja in mi prinaša osebno srečanje z Bogom. Je kakor svetilka. Hoja za Kristusom

Leyna Zofija ima rada svojega brata.

INGOLSTADT

V našem poročilu za prejšnji mesec je po pomoti izpadla objava fotografij iz ingolstadtske slovenske skupnosti. Življenjsko obletnico je obhajala ga. Krajncičeva, o čemer smo poročali, manjkale pa so slike, ki jih objavljamo naknadno.

župnijski sodelavci

Skupina udeležencev duhovne obnove s škofom Metodom

Zofija Krajncič je praznovala v skupnosti.

STUTT GART

V spomin in zahvalo pokojnemu župniku gospodu Cirilu Turku

De 3. februarja 2015 je v 88. letu Bog v večnost poklical svojega zvestega služabnika gospoda župnika Cirila Turka. Pokojni je bil rojen 23. maja 1927 v vasi Ratje v župniji Hinje. Rodil se je v kmečki družini in je imel še tri brate in dve sestri. Že v mladih letih je prehodil težko pot, saj življenje in delo na kmetiji ob tako številni družini ni bilo lahko in v najbolj rosnih letih je na vrata trkala druga svetovna vojna. Leta 1945 je skupaj z mnogimi prijatelji in somišljeniki prišel na Koroško, kjer se je pisala temna stran slovenske zgodovine, ki ne bo nikoli pozabljena in zamolčana, kajti za naš slovenski narod predstavlja to obdobje strahoto in zločin nad človeškim dostojanstvom in vrednostjo vsakega človeškega življenja. V tem strašnem obdobju slovenske zgodovine se je uresničil starodavni krščanski rek, ki pravi, da je kri mučencev seme novih kristjanov in novih duhovnih poklicev. Vendar po božji previdnosti je pokojni župnik Ciril Turk preživel te hude in težke čase ter vstopil v bogoslovje in uspešno končal študij teologije. 12. julija 1953 je pel novo mašo daleč od domovine Slovenije, katero je tako ljubil in mu je bila zapisana v srcu in krvi. Po novi maši je služil katoliški Cerkvi kot kaplan na več mestih, in sicer v Brandenbergu na Tirolskem, v St. Johannu in v stolnici v Salzburgu. Nato je prišel 24. septembra 1959 v Nemčijo kot župnik za Slovence v Oberhausnu, kjer je bilo rudarsko področje in kjer je mnogo slovenskih ljudi delalo v rudnikih. In tukaj se je začel vzpon njegovega dela za slovenskega človeka. Poleg svetih maš in zakramentov, ki jih je daroval in podeljeval našim ljudem, je pokojni Ciril skrbel tudi za karitativno delo med našimi rojaki, saj so v ta kraj prišli ljudje iz celotne Slovenije, brez vseh potrebnih potrebščin za življenje. Bil je prvi, ki jim je priskočil na pomoč; ne glede na politično pripadnost je vsem pomagal po svojih najboljših močeh. Čeprav so mnogi Slovenci in Slovenke to njegovo pomoč hitro pozabili in jo obrnili njemu v škodo ali blatili njegovo dobro ime, se na to Ciril ni oziral in je pomagal dalje. V veliko pomoč sta mu že takrat bila gospa Doroteja Oblak in njen mož Lado. Njegovo delo v Oberhausnu je bilo zahtevno in težko, saj so slovenski ljudje, ki so prišli s trebuhom za kruhom, bili kot čreda brez pastirja. Poleg tega je skrbel za razvoj slovenskega jezika

Župnik Ciril Turk med sveto mašo

in slovenskih kulturnih prireditvev. Že leta 1960 je nakupil gorenjske narodne noše in skrbel, da so Slovenci imeli razpoznavno znamenje in zavešč, ter seveda, kot duhovnik skrbel, da niso bili brez zakramentov.

1. avgusta 1966 je prišel v Esslingen, kjer je skrbel še za večjo skupnost v zvezni deželi Baden-Württemberg. V Stuttgartu je bil že leta 1960 navzoč župnik dr. Franc Felc. Iz Esslingena je hodil na postojanke v Nagold, Calw, Ludwigsburg in Konstanz. Njegovo delo je bilo neutrudno in natančno in samo Bog ve, koliko kilometrov je prevozil zaradi naših ljudi v tistem času in kolikim ljudem je pomagal v njihovih težavah.

Aprila leta 1974 se je Ciril Turk iz Esslingena preselil v Stuttgart, kjer je bilo vedno več Slovencev. Ciril je ustanovil slovensko šolo, ki jo je redno obiskovalo več kot 60 otrok, za njih je organiziral na Tirolskem celotedensko letovanje. Po pričevanju gospe Doroteje Oblak je Ciril Turk v času, ko je bil župnik, pomagal več kot 1500 ljudem, ki so potrkali na župnijska vrata v Slovenskem domu, katerega je tudi on poiskal in poskrbel, da je ta dom postal srce Slovencev tukaj v Stuttgartu. Z gospo Dorotejo Oblak sta dolga leta delala skupaj za naše ljudi, on kot župnik, ona kot socialna delavka pod okriljem škofije Rottenburg-Stuttgart in Caritas. V Stuttgartu je Ciril doživel mnogo lepih trenutkov pa tudi težkih dni – bili so časi, ko so mu prisluskovali, ga zasledovali, žaljivo pisali v takratnih jugoslovanskih časopisih, mu podtikali laži, zaradi njegovega imena v Sloveniji zasliševali naše ljudi, ko so se vračali domov, mu nagajali ob cerkvenih prireditvah, ga sramotili, celo mu stregli po življenju, trosili letake ob veseljah s sramotno vsebino. Vendar to Cirila ni zlomilo, ni mu vzelo volje in veselja. Njegov odgovor na vse te provokacije je bil še v večji ljubezni do naših ljudi, saj je povečal število naročnikov Naše luči, ustanovil slovensko knjižnico v Slovenskem domu, kjer so si lahko izposojali slovenske knjige, imel je orkester, v

Na izletu

katerem so prepevali in igrali mladi ljudje iz slovenskih družin ter začel z binkoštnimi srečanji, ob katerih se je zbralo celo 3500 ljudi. Ob osamosvojitvi Slovenije leta 1991 je bil glavni pobudnik, da se ustanovi slovensko društvo KD Slovenija-Stuttgart, ki deluje še danes. Člani KD Slovenija-Stuttgart se gospodu župniku Cirilu Turku zahvaljujemo za dolgoletno in izjemno uspešno delovanje v društvu, spodbujanje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti in nepogrešljivi prispevek k ohranjanju slovenske kulture na Baden-Württemberškem. Njegove vrline so bile točnost, doslednost in natančnost in to si je verjetno vzel od svojega vzornika Ignacija Lojolskega, katerega podoben je vedno imel na svoji pisalni mizi. V tem času je organiziral romanja v Lurd, Sveto deželo, Rim in ostale izlete. Ciril je bil tudi začetnik

Župnik Turk na proslavi

romanj ob prvem novembru k Ave Mariji.

Spoštovani gospod župnik Ciril Turk, minilo je dobro leto, ko smo se poslovili od vašega velikega prijatelja Janeza Zdešarja, s katerim sta prehodila križev pot življenja. Tudi vi, dragi Ciril, ste sedaj rešeni vseh tegob in nevarnosti, nihče več vas ne bo preganjal ne kalil vašega miru in nihče več vam ne more vzeti, ne pred Bogom ne pred ljudmi, vaših dobrih del, ki ste jih storili za naše slovenske ljudi. Počivajte v miru. In hvala za vse, kar ste storili za slovenske ljudi, za ljudi vseh nacionalnosti in v imenu ljudi, ki so potrkali na vaša vrata, pa vam za to niso izrekli niti besede hvale. Hvaležni vaši župniki nasledniki gospod Janez Šket, gospod dr. Zvone Štrubelj in Aleš Kalamar ter verniki iz Stuttgarta in naših podružnic.

Župnik Aleš Kalamar

 ŠVEDSKA

Pokojnemu Ludviku Maku v slovo

Rad bi poudaril tri stvari, ki so Ludvika posebej predstavljale: bil je izredno plemenit človek, duhovno bogat in zvest svoji ženi ter otrokom.

Kdor je kdaj srečal njegovo mamo Minko, kakor so jo klicali, bi rekel, da jo je zelo posnemal, predvsem v lepem odnosu do Boga in do sočloveka. To plemenitost in notranje duhovno bogastvo smo imeli priložnost doživljati ob srečanjih z njim.

Ludvik se je zavedal, kaj pomenijo tri besede: mati, domovina, Bog. In ko je človek v tujini, to še bolj razume in živi. In ker je sam bil globoko povezan z Bogom preko molitve, sv. zakramentov in nedeljskega bogoslužja, je znal dajati in deliti to duhovno bogastvo naprej. Koliko prijatelj si je s tem pridobil. Kakšno izredno spoštovanje so imeli vsi do njega. Kot človek poštenosti in vreden zaupanja je odigral pomembno vlogo tudi v Vaggerydu in tam okoli. Zaupane so mu bile velike stvari. Zaradi poštenosti, delavnosti in tudi

Ludvik Mak

iznajdljivosti je bil med drugim tudi nagrajen za podjetnika leta v pokrajini Småland. Med tamkajšnjimi prebivalci si je dobil tudi prave prijatelje, nekateri so danes med nami, da se skupaj z nami Bogu zahvalijo za prijateljstvo z Ludvikom.

Ob težkem in odgovornem delu ter potovanjih po Evropi in celo po Kanadi in ZDA mu je prav ustrezalo, da se je v naravi sprostil in si nabral novih moči. S prijatelji so radi hodili na golf in prav tako na lov. Preko narave je vedno znova našel stik z njenim Stvarnikom. Posebej je rad in ponosno pokazal tudi les, furnir razne vrste, ki ga je z ljubeznijo obdeloval in ga spretno prodajal kupcem, do katerih je bil vselej korekten in je z njimi imel lep poslovni ter prijateljski odnos. Najbolj vesel pa je bil svojega vinograda. Nad njim je bil neverjetno navdušen in žena

Marija ga je v tem še kako podpirala. S kakšnim veseljem je povabil goste v svojo klet v Villa Maria, kjer so nazdravili z njegovo kapljico.

Žena, družina, tudi prijatelji, poklic, vse to mu je bilo sveto. Z ženo Marijo Majalovo z Jez pri Slovenski Bistrici, s katero sta se krasno dopolnjevala in si zgradila lepo zakonsko občestvo, sta lepo vzgojila svoje otroke: Rozmary, Andersa, Fredrika in Karolino, ki so vsi visoko izobraženi, a istočasno so tudi oni ostali skromni, plemeniti in preprosti. Danes so vsi uspešni v življenju. Velika skrb jima je tudi bila, da si otroci najdejo dobre življenjske partnerje oziroma partnerice. Tako so postali Lasse, Karolina, Jean Baptist in

Jenny del njune velike družinske sreče. Njuna družina se je povečala z desetimi vnuki in vnukinjami, ki so bili Ludvikova velika ljubezen in ponos.

Ludvik in Marija sta bila poznana dobrotnika mnogim na Pohorju, drugod v Sloveniji in pozorna tudi do slovenskih dušnih pastirjev v Evropi. Njuna hiša je gostila mnoge imenitne in manj imenitne goste v Vadsteni, ki so po binškošnem praznovanju bili deležni tudi njunega gostoljubja in Marijinih specialitet.

Dragi Ludvik, po dolgi in hudi boleznini je vaš veliki petek in vaš križev pot končan. Hvala vam za lep zgled kristjana, moža in očeta, za zgled ponosnega in uspešnega Slovenca,

Slovo od dragega rojaka

ki je znal prežete talente pomnožiti. Hvala vam, ki v svojem poslu niste pozabili na Slovenijo, s katero ste sodelovali! Hvala vama z Marijo za

vso materialno podporo župniji v Jönköpingu, za podporo slovenskim srečanjem v Vadsteni ter za mnoge darove slovenskim dušnim pastirjem v Evropi in tudi sedanjemu vašemu dušnemu pastirju Zvonetu.

Počivajte v miru v grobu vam drage mame Minke in očeka, kakor ste ljubkovalno rekli vašemu staremu očetu, v Slovenski Bistrici.

Hvala vsem, ki ste od blizu in daleč prišli reči Bogu hvala za našega Ludvika! Hvala vsem domačim in zdravstvenemu osebju za vso podporo in pomoč v času bolezni! Hvala vsem, ki ste z molitvijo podprli njegove žalujoče!

Zvone Podvinski

ŠVICA, LIECHTENSTEIN IN VORARLBERG

Rüti

Naša slovenska krščanska skupnost v Rütiju se je v zadnjem času poslovila od dveh svojih zvestih članov: Zvonka Pegama in Majde Casamento. **Zvonko Pegam** je bil starosta naše skupnosti, saj je učakal 87 let življenja. Zanj so dobesedno veljale tiste znamenite Cankarjeve besede: mati-domovina-Bog. To troje mu je pomenilo vse. Neprestano je ponavljal, kolikokrat ga je Marija rešila v življenju, prosil nas je, naj ostanemo zavedni in ohranjamo našo skupnost pri življenju. Njegova skrb za družino in za nas nam ostaja kot dediščina, ki nam mora biti pri srcu. Naše sožalje pa izrekamo ženi Jožici ter otrokom Nataši, Tatjani in Zvonku.

Zvonko Pegam iz Rütija je stopil v srečo večnega življenja.

Majda Casamento je po hudi boleznini zapustila ta svet ravno na dan po 73. rojstnem dnevu. Z dobrosrčnim Italijanom Giovannijem sta bila poročena celih 47 let in vsi smo čutili, da njuna ljubezen res stoji na trdnih temeljih. Je že tako, da marsikakšno dragoceno stvar iz življenja ljudi izvemo šele takrat, ko že odidejo v večnost. In tako so mi povedali, da so Majdo pred meseci pripeljali k njeni zadnji slovenski maši, ko je imela

Diakon Ralph Praussmüller (na sliki v sredini) je nastopil svoje poslanstvo med rojaki v Vorarlbergu.

že hude bolečine, a je zahtevala, da morajo vseeno iti. Naj bo njen zgled v spodbudo vsem, ki jih že nekaj žarkov pomladnega sonca ali obisk ali kaj drugega takoj odvrnejo od obiska slovenske maše. So vrednote, ki morajo biti v življenju kristjana res na prvem mestu. In Majda se je tega zavedala. Zahvaliti se želim tudi družini, ki je izrecno želela, da obhaja pogrebno mašo in obred slovesa slovenski duhovnik. Naj bo molitev v maternem jeziku posebno darilo, ki ga poklanjamo našim rajnim rojakom ...

Diakon Ralph za Slovence v Vorarlbergu

Pred štirimi leti se je na Predarlško priselil gospod diakon Ralph Praussmüller. Ralph je Avstrijec iz Salzburga, ki je 24 let živel v Sloveniji, poučeval latinščino na škofijski gimnaziji v Šentvidu, opravljal pa je tudi službo turističnega vodnika. Pred desetimi leti je bil v Ljubljani posvečen v diakona. Krizni časi so ga pregnali iz Slovenije, ki je medtem že postala njegov dom in druga domovina. Takoj po prihodu v Vorarl-

berg (po slovensko »Predarlška«) se je povezal s tukajšnjo slovensko skupnostjo, v kateri uživa velik ugled.

Po ureditvi potrebnih formalnosti sedaj končno lahko nadaljuje tudi svoje posvečeno diakonsko poslanstvo med nami. Velikodušno je izrazil svojo pripravljenost in na četrto nedeljo v februarju se je slovenski skupnosti v Feldkirchu predstavil kot diakon. Za slovensko mašo bo enkrat mesečno še vedno prihajal v Feldkirch slovenski duhovnik David Taljat iz Švice. Vsa ostala duhovna oskrba ter povezovanje naših rojakov pa je poverjeno gorečnosti našega diakona.

Neka gospa je v šali izjavila: »Ralpha, ki ni pravi Slovenec, bolj skrbi za nas kot mi Slovenci sami zase.« Seveda je s tem mislila na malodušnost in nezanimanje tolikih naših ljudi v tem delu Avstrije. Dejstvo pa je, da o Ralpu lahko rečem samo tole: ima eno veliko in toplo slovensko srce, ki dobro ve, kaj pomeni biti zdomec. Dragi Ralph, pogumno na delo v Gospodov vinograd in dobrodošel med slovenskimi »dušebrižniki« v Evropi!

David Taljat

V Bernu smo obhajali praznik slovenske kulture.

Mrzlo ognjišče

Ker je Edek znal marsikaj, je kar sam naredil beli križek in majhno belo trugo ter ju prinesel k Tuniki. Po starem katoliškem običaju so mrtve dojenčke zavili v dva metra velik kos belega, pri krstu žeganega platna, in tako sta naredila tudi mlada starša, Tunika in Edek. Hladno zavito trupelce sta položila v belo trugico in ga skupaj odnesla na pokopališče, kjer je že čakala izkopana jamica. Farni župnik je opravil pogrebni obred in mrtvega sinčka sta položila v jamo, ki sta jo nato kar sama zagrebla. Grenke solze so padale na peščeno prst. Oba sta dobro vedela, da sta z otrokom zakopala tudi svojo mlado nesrečno ljubezen. Drug pred drugim sta skrivala svojo žalost, kakor da ne bi imela pravice žalovati. Počutila sta se krivo. Pri vzglavju groba sta postavila še križ, prižgala svečo in sklonjenih glav odšla s pokopališča. Razšla sta se s prijateljskim pozdravom in s težkim srcem nadaljevala vsak svojo pot. Kakšna bo njuna usoda v prihodnosti, nista mogla vedeti. Tunika je pozneje izvedela, da se je Edek poročil nekam daleč stran in da je bil oče hčerki in invalidnemu sinu. Sama pa je bila odslej zaznamovana kot nezakonska mati, ki ji je umrl otrok, kar je bila slaba popotnica za mlado žensko v tistih strogih časih.

Z žalostjo zaznamovani pomladi je sledilo dolgo, vroče in sušno poletje.

V zgodnjih jutranjih urah se je slišalo s travnikov petje koscev in brušenje kos. Totngrobarjevi ženski sta vlagali velike napore v žetev pšenice, ki je tisto leto bogato obrodila. Dan za dnem sta brusili srpe na njivi in se potili na vročem soncu. Celo njivo je bilo treba požeti, pšenico zvezati v snopje in postaviti v kope, da se bo lepo posušila. Dežja si v tistih tednih nihče ni želel, saj bi oviral klasje pri sušenju. Žetev, to je bilo najtežje in najodgovornejše delo v vsem letu. Ob takem opravilu sta si privoščili malo boljše južino in nekoliko daljši počitek po njej. Ko je bila pšenica pod streho, sta si oddahnili, kajti mlatenje le-te lahko opravljata tudi takrat, kadar dežuje. Živeli sta delovno in umirjeno.

Mlada Tunika se je zaprla vase. Rane iz bližnje preteklosti so se celile zelo počasi in kot take spreminjale njen značaj. V pravo smer?

Takratni režim vladanja se je ukvarjal le s politiko, nihče se ni zmenil za nepopravljivo škodo, ki je nastala že zdavnaj med prvo svetovno vojno.

Ljudje so na podeželju živeli v težkih razmerah pa tudi v mestih ni bilo nič bolje. Že zaradi tega niso mogli verjeti šušljanju, da se svet spet pripravlja na vojno. Govorilo se je o Hitlerju, ki hoče zavzeti dobršen del sveta in ga spremeniti v veliko Nemčijo. Za Naniko bo to že druga vojna v njenem življenju. Živela je v strahu in upala, da to še ne bo kmalu. Nekaterim je že zdaj šlo tako slabo, da slabše ne bi moglo biti.

Pavlika, ki je živela pri Grobarjevih devet let, je dopolnila štirinajsto in se vrnila domov k svojim staršem. Iz te hiše je odšla s težkim srcem. Kot najmlajša je zdaj našla prostor doma, saj so starejši otroci začeli sami skrbeti zase.

Le nekaj dni po tem je Nanika na taverhu izvedela, da v sosednji vasi živi vdovec s štirimi majhnimi otroki. Žena mu je zaradi izčrpanosti umrla pri porodu. Grobarjevi ženski sta želeli pomagati. Imeli

sta ravno toliko, da bi lahko prehranili še kakega ubogega lačnega otroka. Tunika, ki je še bila prežeta z materinskim čutom, je bila navdušena nad materinim predlogom. Nanika se je vedno znova spominjala svojega ranega otroštva, ko je bila več lačna kot sita, zato se je hitro odpravila na pot. Potrebovala je kar nekaj hoda do znane vasi, ki je zaradi svoje odmaknenosti dobila ime Črna luknja. Daleč naokoli so za te sirote že vsi slišali. Nanika je našla napol podrtu slamnato hišo, ki je z vseh strani kazala klavrno podobo. Zadnji del, kakor da bi se pogrezal v zemljo, stara slamnata streha, ki ni mogla povsem zadrževati deževnice, dotrajana vrata pa so komaj še visela na podbojih. Na pragu so sedeli trije napol oblečeni otroci podhranjenega videza. Njihovi pogledi so bili uprti nekam daleč v prazno, iz notranjosti se je slišal jok najmlajšega. Otroški obrazi so obupano strmeli predse, kakor da že predolgo čakajo na odrešitev. Naniko je obšla tesnoba, saj bo lahko pomagala le enemu. Na verigi je bil privezan pes, ki je cvilil od žeje in lakote. Pred njim je ležala prazna lesena skleda, čisto suha, saj vanjo že dolgo ni padlo prav ničesar. Med vrati se je prikazal oče, drobne suhljate postave, s sklonjeno glavo. Njegov obraz je spominjal na božjo podobo, kakršna je visela v kotu vsake krščanske hiše. Nanika se je trudila z nasmejanim obrazom vzbuditi malo vedrine, nakar jo je možakar malo čudno pogledal. Zato je raje pohitela z razlago o namenu svojega prihoda, s čimer je njegov obraz le pripravila do prijaznejšega videza. Otroci so z zanimanjem dvignili glave, oči so uprli naravnost vanjo in hlepeče požirali slišane besede. Pogovor z njihovim očetom je bil zelo kratek, saj je takoj, brez obotavljanja, hvaležno privolil Nanikini ponudbi. Na njegovem obrazu je bilo zaznati veliko olajšanje, čeprav mu bodo ostali še trije nebogljeni. Otroci so bili zanj pretežko breme, odkar je ostal sam, predvsem zaradi pomanjkanja živeža. Toda, za katerega od otrok naj se odloči? Nanika je bila pred najhujšo dilemo, kajti na odrešitev je čakalo šest prosečih oči. Dva fantka in malo manjša deklica. Nanika se je odločila zanj, Štefico po imenu. Punčka je od veselja skočila k njej in se oprijela njenega krila. Bratca sta prizor le žalostno opazovala.

»Te gda de malo zrasla, pa de jo že neše vzēja za pastirico,« je očetu pojasnila Nanika. Da bi skrajšala to mučno stanje, se je na hitro poslovila s Štefichino roko v svoji in se obrnila, da vzameta pot pod noge. Tedaj je Štefica zajokala, skočila k psu in ga začela na vso moč objemati. Kuža je dal vse od sebe, da bi se osvobodil ujetništva. Naniki ni preostalo drugega, kot da vzame še njega. Oče je odpel verigo, na kateri je bil privezan, pes pa je skakal od zadovoljstva in hvaležno mahal z repom. Štefica je zavriskala od veselja, saj je kuža ves razigran tekel za njima. Pri tej nesrečni hiši tako in tako ni imel kaj jesti in kaj čuvati. Otrok in bede ne kradejo.

Domov so prispeli kot velika vesela družina. Tunika jih je takoj ocedila, saj so hodili po razritih, blatnih kolovozih. Najedli so se zabeljenih ajdovih žgancev in smetanove juhe. Nasitil se je tudi Trofi, tako je namreč bilo ime temu prijaznemu, srednje velikemu sivemu psičku. Nanika ga je privezala na dolgo verigo vzdolž hiše, tako da je lahko tekal po mili volji sem ter tja. Vestno je opravljal nalogo hišnega čuvaja in zvestega prijatelja, za zahvalo pa se je vsak dan do sitega najedel. Pri Grobarjevi hiši je Trofi zavzemal častno mesto, do svojega konca. Njegovo ime je postalo zaščitni znak vseh psov, ki so se pozneje znašli pri tej družini.

Štefica, majhna, drobna, umita in vsak dan skrbno počesana, je bila veselje v hiši in daleč okoli nje. Tukaj je našla svoj dom. Tunika jo je vsako nedeljo vzela s seboj k maši. Na glavo ji je nadela rdečo mašnico, kar je bila takrat modna muha, ki so jo poizkušale matere na svojih hčerkicah in se ponašale z njimi na tak prikupen način. Štefica je tako Tuniki polepšala vsako nedeljo in vsak delovni dan. Veselje, ki ga lahko naredi le hvaležen otrok.

Tunika, odločena, da se ne bo nikoli poročila, je želela tega otroka obdržati za vedno ob sebi. Usoda ji je namenila iti po Ruzinih stopinjah.

Napovedi druge svetovne vojne so se v tem delu države uresničile konec poletja leta 1941. Pri Totngrobarjevih sta ženski spravljali z njiv jesenske pridelke. S tolgami sta razvozili gnoj po strnišču in po drugih izpraznjenih njivah. Z železnimi vilami sta ga raztrosili in naprosili orača s konji, ki je njive preoral pred zimo. Praha je bila nujno potrebna, saj se je zemlja le na tak način preko zime dobro odpočila. Nanika je že od nekdaj obdelovala te njive, zato jo je zemlja priklenila nase, kljubovali pa so ji necvetoči časi, saj revščini še ni bilo videti konca. Ljudje so bili nemilostno zaznamovani z dogodki iz svojih življenj, čemur se ni dalo izogniti. Spremljali so jih do smrti.

Tudi Tunika je že izživela svojo kratko mladost in z negotovostjo strmela v prihodnost. Dopolnila je dvajset let, ki so v njeni duši že zaznamovala trpko izkušnjo in razočaranje v ljubezni. Nanika je uživala sloves gospodarice in skrbne gospodinje.

Vojno stanje se je razmahnilo v vsej svoji nerazumljivi razsežnosti. Prestrašeno prebivalstvo je trepetalo pred prihajajočimi časi in se zavarovalo z molkom. Poziv za v vojsko je zopet obšel Nanikino hišo, saj sta v njej živeli zdaj le z otrokom, spet brez moškega. Občasno so po cestah vozili tanki, prej spokojno nebo pa je večkrat oskrnil zvok vojaških letal. Kaj se v resnici dogaja, o tem preprosti ljudje niso bili seznanjeni. Govorilo se je, da bo vse postalo nemško.

Ženski sta se mirno pretolkli skozi prvo zimo vojne vihre in dočakali ozelenelo pomlad. Drevesa so okrasila pokrajino z razcvetenimi krošnjami. Vinogradi so razraščali rozge proti soncu in s svojim listjem oblikovali ustaljene podobe zelenega pobočja, ne oziraje se na vojno. Zaloga sena za kravo je pošla do take mere, da je bila vsaka ped trave dobrodošla že spomladi. Košnja je za žensko težko delo, zato sta raje gonili na pašo. To je bilo zamudno opravilo, ki jima je jemalo veliko dragocenega časa, vendar ves trud krava povrne z obilico mleka. Štefica je bila še premajhna, da bi lahko pasla, zato je po navadi na pašo gonila Tunika.

Ugajalo ji je malo samote, saj je tam našla čas za razmišljanje. Prepuščena svojim sanjam je tisto poletje zelo pogosto pasla. Pod hišo je bil sadovnjak, pod njim pa njiva s strmim obronkom na spodnji strani. Vzdolž njive se je vila utrjena gramozna cesta, ki je vodila iz Maribora skozi Lenart do Svetega Antona in naprej proti Prekmurju. Malokdaj se je kdo pripeljal tod mimo. V vojnem času so tam vozili le vojaški tovornjaki, polni soldatov, včasih konjska vprega, še redkeje si videl kolesarja. Zato je vsako živo bitje, ki se je prikazalo, popestrilo Tunikin enoličen vsakdan. Pasla je tik nad cesto in opazovala, kadar je pač bilo kaj videti. Le

na tak način je vzpostavljala stik s svetom in si s pogledom popestrila katerega od svojih monotoni dni. Na paši je rada otožno prepevala.

Čedalje pogosteje je videvala moškega na kolesu, po navadi ob nedeljah. Bil je lepo oblečen, z belo srajco in črnim telovnikom. Hlače je imel skrbno zlikane, čevlje bleščeče, na kolesu luč in zvonec. V vetrovnem vremenu je nosil rajthozne – najmodernejšie hlače tistega časa. Te so se prilegale nogi v visokih škornjih, ki so kolesarju segali do kolen. Predstavljal je modernega moškega, kakršnega ni bilo moč videti na podeželju. Kolo je neznanca ponosno vozilo po tej prašni gramoznici proti Grabonoškemu Vrhu. Nekega nedeljskega jutra je vozil opazno počasneje in Tuniko prikupno pozdravil. Odzdravila je, saj to se vendar spodobi. Ustavil je in se začel z njo prijazno pogovarjati. Njegovi gosti kostanjevi lasje so bili kljub vožnji na kolesu skrbno počesani, med nasmehom pa je pokazal svoje bele, lepo raščene zobe. Bil je nekoliko starejši od nje, kar so potrjevale tudi njegove besede, ki so dajale pečat izkušenega moškega. Brez zadrege ji je segel v roko in se takole predstavil: "Krstili so me za Antona, po mojem očetu, zaj pa me fsi zovejo Tunek." Tudi Tunika mu je zaupala svoje ime, pri čemer jo je obšel nek čuden občutek usode. *Kak je to mogočno, da mama glihna imena?* Beseda je dala besedo, in tako je med njima stekel pogovor, ki nikakor ni kazal na to, da bi neznanca zaskominala njena domačija. Povedal je, da hodi v službo v Tovarno avtomobilov Maribor in da prihaja le ob koncih tedna. Tunika ni zaupala moškemu. Bremenile so jo lastne izkušnje. V pogovoru z njimi je bila preplašena in nezaupljiva, s čimer je sogovornika najbrž še bolj pritegnila.

Naslednji konec tedna se je spet pripeljal in po daljšem pomenkovanju obljubil, da bo še prišel, čeprav ga za to ni prosila. Med pogovorom mu je pogled uhajal na njivo z žitnim klasjem, ki se je že nakazovalo na močnih temnozelenih steblih. Neznane in viharna noč, ki je sledila, sta družno poskrbela za Tunikin nemiren spanec. Tudi nedelja, teden dni po tem, je bila turbna in nekoliko deževna, zato Tunika ni pasla kot po navadi. Čeprav samo še bežen znanec, je Tunek prišel kar skozi duri, se predstavil še materi in sedel na ponujeni stol. Od Tunike je bil kar deset let starejši, zato je znal uporabiti vse razpoložljive možnosti za čim

lepo predstavitev. Pletel je svojo mrežo kot marljiv pajek nad svojo žrtvijo. Tunika se je nehote ujemala vanjo. V njena čustva se je naselil čuden nemir. Njegovo pripovedovanje je povedalo marsikaj, z izbrano obleko pa je najbrž meril na to, da bi ob pogledu nanjo pri ljudeh vzbudil spoštovanje. Morda pa se je le rad lepo oblačil. Njegova zagnanost je dajala vtis naprednega moškega, ki hoče kar največ iztisniti iz svoje prihodnosti. Tunek se je že na začetku pogovora zamislil v minule čase, pri tem pa izkoristil še malo svoje iznajdljivosti, s katero ga je obdarila narava. Vživel se je v svoje razlaganje in mu namenil neomejen čas. Tunika je sedela pri mizi poleg njega in imela kaj slišati. Z vestnim poslušanjem je njegovi izpovedi pustila prosto pot.

Po štirih letih zakona mu je umrla mlada žena, stara komaj dvaindvajset let. Zbolela je za hitro jetiko, ki je bila takrat še neozdravljiva. V hudi zimi jo je na kolesu vozil k več kilometrov oddaljenemu zdravniku, ki ji ni mogel pomagati. Bolezen je trajala le dva meseca. V trenutku njene smrti se je njun dveletni sin Tinček veselo igral v kuhinji. Tunek je nenadoma ostal sam z majhnim otrokom. Po ženini smrti se je odselil od njene matere, kjer so do tedaj skupaj živeli. Otroka je pustil tam, pri babici, ki je zanj po smrti svoje hčerke vzorno skrbel. "Ti idi, kan češ, Tinčka pa meni pusti. On je moj vnuk in rada ga man," so zveneje njene odločne besede. Tunek ji ni ugovarjal.

Tunika ob poslušanju njegove žalostne zgodbe še ni mogla vedeti, da je njegov odhod želela prav ženina mati, ki se mu ni hotela podrepati.

Odselil se je začasno k svoji tetici Fefi, njegova skrita želja imeti svojo hišo s posestvom pa je najbrž ostala. Sebe je smatral za delovnega človeka z visokimi cilji, a iz nič je nemogoče začeti. Sam premoženja ni imel, odrasel je namreč kot hlapec, kamor ga je že v ranem otroštvu pahnila mati. Njen mož, Tunekov oče, je padel v prvi svetovni vojni. Njegovo mlado telo je ostalo na bojišču kot stotisoče drugih. Na spominski plošči tem padlim vojakom pri Svetem Antonu je zabeleženo tudi njegovo ime. Mati je takrat ostala sama s štirimi otroki, povrhu še viničarka. Da je bilo vse skupaj še bolj žalostno, jo je Bog z materinskim čutom bolj slabo obdaruil. Lahko bi se reklo, da je šel kar mimo nje ali pa so jo izrinili iz čakajoče vrste, ko so delili

materinsko ljubezen. Tunekova mati je takoj po vojni kot vdova brez slabe vesti razdelila vse štiri otroke kmetom, kjer so že majhni služili kot pastirčki. V želji, da se za vedno znebi otrok, je gospodarjem naročila: »Či nêde priden, pa ga le narešte.« Svojih otrok ni nikoli obiskala ali se zanimala, kaj se z njimi godi. Če je po naključju prišla mimo in videla katerega od njih, je gospodarju ponovila svoje besede o kaznovanju kar pred otrokovimi očmi. Selila se je iz kraja v kraj iz ene viničarije na drugo, še enkrat ovdovela, se ponovno poročila, tako da otroci nikoli niso vedeli, kje mati sploh živi. Kmetje so s takimi zapuščenimi otroki še posebej grdo ravnali, saj so vedeli, da se nihče ne zanima zanje. Tuneka so si gospodarji med seboj po mili volji podajali in posojali, tako da je ubogi pastirček vandral od ene kmetije do druge. Njegova postelja je bila v hlevu, kjer je vedno toplo - tako so mu dejali. V šolo je smel hoditi le prvi dve leti.

Po naključju se je devetletni Tunek srečal s svojo dve leti starejšo sestro Matildo, ki je bila pastirica pri neki odmaknjeni kmetiji. Dogovorila sta se, da bosta skupaj poiskala mater. Matilda se je namreč potrudila in izvedela, kje mati živi. Le toliko, da bi jo vsaj videla, po tistem pa sta upala tudi na to, da jima bo poklonila prijazno materinsko besedo, ki sta jo pri tujih ljudeh pogrešala. Vsak zase sta v sebi gojila upanje, da bosta vendarle deležna kančka materine ljubezni. Namero sta načrtovala kar nekaj časa in jo kovala v sebi kot veliko pričakovanje. S privoljenjem svojih gospodarjev sta se bosih nog podala na pot kar preko zoranega polja in korajžno stopala med brazdami. Hojo sta nadaljevala po strmem gozdu, ki je bil kot mehka postelja, postlan z debelimi plastmi listja. Zaradi strmine se v njem ni dalo grabljati. Njuni podplati so med hojo čutili posebno vrsto ugodja. Med seboj nista govorila, saj so bile njune misli usmerjene v skorajšnjo snidenje z materjo. Njune oči je naenkrat zastrla svetloba sonca, zavetje gozda se je izgubilo za njima. Noge so ju korajžno nosile po kamnitem klancu do vrha hriba, kjer sta ob ozki stezi zagledala vrsto viničarskih hiš. Strehe nekaterih so segale nizko proti jarkom, ki jih je z njihovo pomočjo v zemjo oblikovala deževnica. V eni izmed njih je prebivala njuna mati. Žal hišnih dveri nista mogla odpreti.

Se nadaljuje

OGLASI

021503 Na Ptuju prodamo dvostanovanjsko družinsko hišo z dvojno garažo. Skupna izmera parcele je 737 m², od tega je 321,65 m² stanovanjske površine. Cenitev nepremičnine po sodnem izvedencu znaša 270.000 €. Do hiše vodi asfaltirana cesta z vsemi komunalnimi priključki. V podaljšku garaže sta še dve sobi za hobi. Hiša je v celoti opremljena in vredna ogleda, primerna tudi za mlajše upokojece. Informacije na tel. 00386 2 782 69 41.

011503 V Radencih in bližnji okolici, blizu mesta **Bad Radkersburg**, prodajam večjo NOVO in tudi 30 let staro, dobro vzdrževano hišo. Vsaka hiša stoji na mirni, urejeni, ograjeni večji parceli. Obe sta priključeni na elektriko, vodovod, kanalizacijo, plin, telefon in kabelsko TV z internetom, hiši sta kvalitetno zidani in izolirani, primerni sta za večgeneracijsko stalno ali občasno bivanje. Možnost zaposlitve in koriščenja zdravstvenih uslug v Avstriji. Informacije na 0038641626586 ali rofra@siol.com

1301A12 Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Naš naslov: Gebr. HORŽEN, Möbel-transporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden pri Düsseldorfu. (Telefon 02 1 03 / 44562). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

1301B12 **Prevajamo in tolmačimo** v slovenščino, iz slovenščine ter v druge jezike: uradne dokumente in listine ter poslovna, zasebna in leposlovna besedila. Za vas opravimo tudi uradne zadeve v Sloveniji. Naročila lahko oddate iz vsega sveta na naslov: info@trateschki-translation.de, tel. +49-7157-479166, faks: +49-7159-17827, www.trateschki-translation.de, Roman Trateski, Fröbelstr. 32, D-71272 Renningen, Germany

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.

